

Letnik LV

September 1938

Štev. 9

Vsebina 9. štev.: Ljubljanski škof govori na Brezjah kmečkemu stanu 257. — Sveti križ — življenja luč 259. — Novi človek 263. — Zdrava, polna milosti! 266. — 34. mednarodni eharistični kongres v Budimpešti 267. — Naš novi svetnik sv. Salvator iz Horte 271. — Življenje kapucinskega brata Jurija 272. — Pilatova vlada 276. — Kako se gibljejo tretjeredne skupščine 278. — Kitajski misijonar piše 280. — Poročila iz kitajskih misijonov FMM 282. — Razgled po svetu 285. — Pax et bonum! — Mir in vse dobro! 287. — Novi naročniki »Cvetja« 288.

Celoletna naročnina »Cvetja« za leto 1938

Za Jugoslavijo 15 din; za Italijo 10 lir; za Avstrijo 3 šil; za Ameriko 1 dol.; za druge države protivrednost 24 din. — Posamezna številka 2 din. — Izhaja mesečno.

Izdajatelj: Franč. prov. sv. Križa. — Zastopnik dr. p. Angelik Tominec, O. F. M., prov. prokurator. — Urednik: P. Odilo Hajnšek, O. F. M.

Uredništvo in Upravništvo »Cvetja« Ljubljana, Frančiškanski samostan. Številka ček. računa za Jugoslavijo: 11.495; za Italijo: 11/6580; za Avstrijo: A-156.946. Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).

Rimsko serafinski koledar za leto 1938

S e p t e m b e r

1 Č	Čm.	B. Janez in Peter, muč., 1. r.	16 P	Čm.	S. Kornelij in Ciprijan, muč.
2 P		B. Janez in tov., muč., 1. in 3. r.	17 S	VO.PO.	Vtisnjenje ran sv. Frančiška.
3 S	Čm.	S. Evfemija.	18 N	PO.	15. pob.
4 N	PO.	13. pob.	19 P		S. Januarij in tov., muč.
5 P	Čm.	B. Gentil, muč., 1. r.	20 T		S. Evstahij in tov., muč.
6 T	Čm.	B. Liberat in Peregrin, sp., 1. r.	21 S		Kvatre. S. Matej, ap.
7 S	Čm.	S. Marko in tov.	22 Č		S. Tomaž, šk.
8 Č	VO.PO.	Rojstvo M. D.	23 P		Kvatre. Najd. trupla s. Klare.
9 P	Čm.	B. Serafina, vd., 2. r.	24 S	PO.	Kvatre. S. Pacifik, sp., 1. r.
10 S		B. Apolinarij in tov., m., 1. in 3. r.	25 N		16. pob.
11 N		14. pob.	26 P	Čm.	B. Lucija, dev., 2. r.
12 P		Ime Marijino.	27 T	PO.	S. Elzearij, sp., 3. r.
13 T	Čm.	B. Frančišek, sp., 1. r.	28 S	Čm.	B. Bernardin, sp., 1. r.
14 S		Povišanje sv. Križa.	29 Č	PO.	S. Mihael, nadangel.
15 Č		7 žalosti M. D.	30 P		S. Hieronim, c. uč.

Razlaga kratic:

VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek. Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

R. Z. Z. neom. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

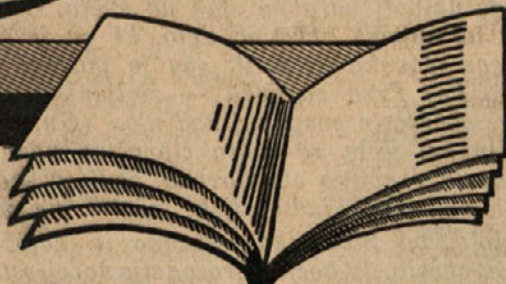
★

Novo in stare vloge, ki so v celoti

vsak čas razpoložljive, obrestuje po **4%**, proti odpovedi **5%**

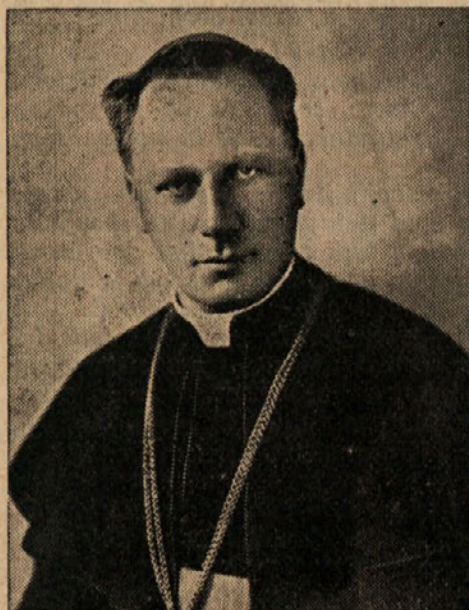
CVETJE

Letnik LV.
Ljubljana

1938 - IX.
September

Ljubljanski škof govori na Brezjah kmečkemu stanu

Škof dr. G. Rožman

Govor prevzvišenega bi bilo treba ponatisniti v vseh katoliških listih in sicer z debelimi črkami. Povsod bi ga bilo dobro prebrati s prižnic v mestu in na deželi. Predvsem je nujno potrebno, da dvakrat podčrtamo škofovo prošnjo in rotnje, da naj verni slovenski kmetje ne odganjajo božjega blagoslova od sebe in od svojega dela z bogokletjem in nedeljskim delom. Tretjeredniki naj bodo prvi, ki svojega škofa poslušajo in ubogajo. Preberite škofov govor in ga dajte brati še drugim. Takole so prevzvišeni govorili:

Danes se je pri Mariji Pomagaj zbral stan, ki je najmočnejši steber slovenskega naroda. Kmečki stan je tisti steber, ki je skozi stoletja držal in nosil in ohranil najdražje, kar imamo:

Zemljo našo prelepo, ki nam vsakdanji kruh daje,

Besedo našo slovensko, ki je sladka posoda naših misli, naše kulture,

Vero sveto katoliško, ki nas z Bogom veže in v večno življenje vodi po Mariji, naši preljubi Materi.

To trojno nam je kmečki stan ohranil skozi vse borbe in nevarnosti — v turških navalih, ob razširjanju Lutrovega krivoverstva, v težkih časih tlačanstva.

Tudi danes se temelji zdravega kmečkega stanu majejo — kakor že mnogokrat v preteklosti. Na eni strani ogroža beg od zemlje v industrijo obstoj močnega in zdravega kmečkega stanu, na drugi strani pa se delajo poskusi uničiti samostojni kmečki stan ter ga nadomestiti z nekim kolektivom, ki je smrt družine in kmeta. To sta pa dva najbolj zdrava rezervarja narodove moči in bodočnosti.

Kmečki stan je najbolj naraven stan na svetu. Obdelovanje zemlje je najbolj prvotno in najbolj naravno delo, ki ga je Stvarnik človeku naložil. Ko je prvega človeka ustvaril, »ga je postavil v vrt, da bi ga obdeloval.« (Gn. 2, 15.) Prva zapoved — življenjska zapoved človeku dana je: »Podvrzi si zemljo in gospoduj nad njo.« (Gn. 1, 28.)

K temu prvotnemu delu se mora človeštvo vedno zopet vračati. Edino zemlja, pridno in pravilno obdelovana, rodi za svoje otroke dovolj kruha, ki ga noben obrtni ali industrijski izdelek ne more nadomestiti.

To kmečko delo, od Stvarnika ukazano in naloženo, je nenadomestljivo, je sveto in veselo. Iz božjega razodetja torej vstaja klic kmetom, zlasti kmečki mladini: Sveto je vaše kmečko delo, spoštujte ga; veselo je vaše delo, ljubite ga; nenadomestljivo je vaše delo, cenite ga visoko najprej vi sami.

Uspeh kmečkega dela je bolj kot katerega koli drugega odvisen od božjega blagoslova. Vsak izmed vas ve iz lastne izkušnje, kar je povedal sv. Pavel: »Zatorej ni nič, kateri sadi, in nič, kateri zaliva, ampak kateri daje rast, Bog.« (I Kor 3, 7.)

Zato, ob tej slovesni uri vas prosim in rotim, dragi verni kmetje, ne odganjajte božjega blagoslova od sebe in od svojega dela.

Mnogi ga odganjajo. S čim? Z bogokletjem in nedeljskim delom. Kako naj božji blagoslov spremlja delo kmeta, če se pa od povsod, iz hleva, z njiv in travnikov, iz logov in vinogradov, s cest in potov dviga samo kletev in bogokletstvo proti nebu?

Če hočete obubožati in trdne temelje svojih družin porušiti — potem delajte ob nedeljah, da ne bo razlike med delavnikom in Gospodovim dnem. Če pa hočete, da te Bog blagoslovi in tudi z minljivimi dobrotami obogati, posvečuj vestno in zvesto Gospodov dan, kajti Gospod je dejal: »S kakršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo.« (SK 6, 38.) Če si ti skop do Gospoda, da se ti škoda zdi za nedeljo, da bi mu jo posvetil, bo tudi Gspod do tebe skop; če si ti radodaren do Njega in mu z veseljem daš, kar v nedeljo od tebe zahteva, bo Bog še bolj radodaren do tebe, ker se Bog v radodarnosti od nikogar ne da prekositi.

Na novem praporu imate dve prošnji očenaša: Daj nam danes naš vsakdanji kruh in reši nas hudega.

Da, prav zato prosimo vsak dan: kruh za telo in dušo; varstvo pred vsem, kar je hudega. Molite tako vsak dan, a nikar z dejanjem ne odklanjajte tega, za kar z besedo prosite. Ostanite, kakor vaši predniki, verni in Bogu vdani — potem boste zvesti svoji grudi, pridni v delu, trden steber vsem stanovom.

Kakor cerkvice, ki jih je kmet zidal z vseh polj v nebo kažejo, z vseh hribov na naše delo gledajo — tako bodi vaša vera vidna v dejanju in življenju.

To naj znači vaš prapor, čigar znak sta križ in orač, to je molitev in delo, božji blagoslov in človeški trud.

Marija, Pomočnica naša na Brezjah, naj sprosi kmečkemu stanu to živo vero, iz katere naj dela, naj uspeva in naj bo tudi v bodoče trden steber za časno in večno srečo. V tem smislu se posvetite Mariji ob vašem novem praporu, pred sliko njeno, od Slovencev najbolj češčeno. Amen.

Sveti križ — življenja luč*

Ko sem bil pred nekaj tedni na obisku v lepem kraju dolenske dežele, obdanem od temnozelenih gozdnatih gričev, in sem se vračal zvečer na kolodvor ter se ozrl nazaj, se mi je nudil nepozaben pogled na visoki evharistični križ, ki je v večerni temi in tišini bleščal v samih električnih žarnicah. Še nikoli v življenju me ni ta prizor tako presunil kakor to pot. Ustavil sem se za hip in pomislil. Prestavil sem se v duhu 2000 let nazaj in sem si dejal: Ta križ, ki ga danes toli častimo, ki sveti z naših cerkva in stolpov, ki ima najbolj častno mesto v naših domovih, ki ga obešamo novorojenčkom okoli vratu in ga potiskamo v roke umirajočim, ki diči prsi mož, ki so se v življenju najbolj odlikovali, in se kot častno znamenje blešči na svečanih oblekah državnikov ter na zlatom obšitih uniformah generalov pa na suknjičih znanstvenikov in umetnikov, je bil pod rimskim cesarstvom to, kar so danes vislice, na katerih morajo končati sramotno svoje življenje tatovi, roparji in morilci. Rimljani so pribijali nanj najhujše zločince, nepridiprave in sužnje, ki so se uprli ali utekli svojim gospodarjem. Kdor je bil prabit na križ, tega ime in spomin je bil za večno izbrisan iz življenja in ljudje niso niti vedeli za kraj, kjer so ga zagreblj rablji. Kristusa pa, sinu neznatne judovske Device Marije in rejenca ubogega mizarja Jožefa, oba potomca od vsega sveta obsovraženega in zaničevanega judovskega plemena, moža, ki je s peščico ribičev bore tri leta brez stalnega doma, romajoč iz kraja v kraj, učil nek čuden nauk po primeru drugih čudakov, ki jih je bilo v njegovem času veliko, ne da bi se bil svet zato veliko zmenil, pa danes vsi narodi sveta časte in ga najbolj omikana plemena Evrope imajo za božjega sina, njegov nauk pa za najvišjo resnico življenja, za katero še danes mnogi umirajo — križ pa, na katerega je bil skupaj z dvema počestnima roparjema prabit, spoštujejo kot najsvetejše znamenje, kar jih je na zemlji, in pred njim padajo na kolena ter v njegovi senci vršijo največja dela in po njem imenujejo najvišjo človeško kulturo krščansko kulturo.

Sv. Frančišek v senci križa

* To je govor, ki ga imel g. Franc Terseglav 24. julija na tretjeredniškem taboru na Zaplazu.

To je edinstven pojav v človeški zgodovini, kateremu ni primere v vsej preteklosti. Stari omikani narodi so častili bogove kot vzore moči, modrosti ali lepote. Na zapadu so povzdigovali v božanstva junake na vzhodu pa modrijane, ki so veliko razmišljali o življenju in o vzroku bitja ter vršili dela največje samoodpovedi in nenaravnega čezmernega zatajevanja, ali pa učitelje spodobnega življenja in lepega obnašanja, ki so dosegli največje državljanske časti. Le kristjani imajo za ustanovitelja svoje vere Kristusa, ki je bil obsojen kot največji zločinec. Če se človek vpraša, od kod to, si ne more odgovoriti drugače, kakor da je moral njegov nauk res biti, kakor je sam dejal, resnica, pot in življenje. Če bi ne bilo tako, če ne bi bil njegov nauk tako prepričevalen in jasen ko sonce na nebu, če ne bi bil preprost, kakor so preproste največje stvari na svetu, če ne bi bil prinesel in nezmanjšano še danes prinaša sadove, ki so človeško življenje popolnoma spremenili in človeka neznansko povišali, če ne bi bil ustvaril največje in najlepše omike na svetu, bi bilo čisto nemogoče, da bi zaradi zločinstva obsojenega in križanega človeka smatrali za Odrešenika človeštva, in ne bi bilo mogoče, da bi rod za rodom tako častil njegov križ, ki je dobil pomen znamenja, ki kaže navzgor in v globino, pa na obe strani v širino, ki objema ves svet in vse narode v eni sami veri ljubezni, bratovske vzajemnosti in pripadnosti vseh ljudi k eni sami družini božji, katere Bog je Oče vseh.

Tudi naši predniki so to razumeli. Niso sprejeli rimskih bogov moči, bogastva in slave ter lepote in državnega reda, tudi se niso zanimali za božanstva skrivnostne modrosti, ki so jih prinesli k nam iz Azije, pa so tudi svoje lastne malike neba, zemlje, gora in voda kmalu zapustili ter se oklenili nauka Kristusa iz Nazareta, ki so ga Židi sami zavrgli, Rimljani pa kot nevarnega sanjača na križ razpeli. Ko so prišli k nam misijonarji iz Ogleja, iz daljne irske dežele, iz Podonavja, potem pa sveta Grka Ciril in Metod, so naši očetje po veliki večini radi sprejeli evangelij Križanega. Ta nauk je nekaj tako preprostega, da njegova resnica prevzame vsako pošteno srce, ki išče resnice in si želi boljšega življenja. Poganstvo je bilo nekaj silno zapletenega in težkega, kar je bremenilo celo življenje. Le spomnimo se, kaj so nam pripovedovali naši očetje in dedi ter babice, kakšne prazne bajke so morali verovati naši praocetje in koliko običajev, praznih besed in obredov je moral človek znati in vršiti, če se je hotel obvarovati nezgod in nesreč, ki so prežale nanj na vsakem koraku in za vsakim oglom. Vrh tega pa je bilo vsakodnevno življenje kruto in divje ter nasilno. Naši dedje so se med seboj prepirali in klali. Skupnost je vladala samo v družini ter najbližjem sorodstvu in komaj še v vaški srenji, dočim so se plemena med seboj borila na življenje in smrt in se med seboj iztrebljala. Iz naukov krščanskih propovednikov so pa spoznali, da smo vsi enega Očeta sinovi in da so bratje vsi narodi, da moramo vzajemno drug z drugim, eden za vse in vsi za enega delati, če hočemo uživati sadove svoje pridnosti in talentov v miru in biti prišteti med omikane narode, ki se med seboj družijo, ženijo, politično in gospodarsko vežejo ter tako tvorijo eno človeštvo z eno, to je krščansko omiko. To je naše očete rešilo in ohranilo tudi v času najhujšega tlačanstva pod srednjeveškim plemičem, ki je moral v svojih podložnikih priznati vsaj isto krščansko vero, četudi jih je v vseh drugih ozirih zaničeval in zapostavljal, tako da nas ni doletela usoda onih rodov, ki so jih nam nasprotni, gospodujoči narodi iztrebili, ker jim je pomagalo dejstvo, da v svoji slepoti niso hoteli sprejeti krščanstva. Krščanstvo je tudi ohranilo in krepilo v naših ljudeh zavest njihovega človeškega dostojanstva, da so krivico, če je bila le količkaj znosna, trpeli in pretrpeli, ker ni v njih

nikoli ugasnila vera, da je pravica za vse enaka in da mora kraljestvo božje priti prej ali slej, kajti kaj je oznanjal naš Izveličar drugega, kakor da mora priti božje kraljestvo.

To je vsebina očenaša, ki je nekak program krščanstva, ako smem rabiti to neokusno besedo, in ki nam ni dan samo zaradi tega, da ga molimo, ampak ga molimo zato, da si vsak dan živo predočujemo temeljno misel krščanstva zato, da jo v življenju tudi dejansko uresničujemo, namreč, kraljestvo božje na zemlji. »Pridi Tvoje kraljestvo!«, prosimo, ker je to božja volja, ki se mora zgoditi tudi na zemlji, kakor se godi v nebesih. Nič drugega nam ne sme biti sveto, kakor samo ime božje in njegova slava, ki jo mora poveličevati vse stvarstvo, in tudi kraljestvo božje je za to, da se večno posvečuje Njegovo ime. Kraljestvo božje je kraljestvo ljubezni, pravice in miru. Kraljestvo pravice zato, ker ni mogoča trajna ljubezen, če se ne godi na zemlji pravica, ki jo ljubezen potem krepi in vzdržuje. Pravica pa je, da imajo vsi svoj vsakdanji kruh, to je življenje, kakor je dostojno človeka. In če bo tako preskrbljeno za telesni kruh in za duševno hrano krščanske omike za vsakega človeka, ki pošteno dela, če bo torej vladala socialna pravica, potem se bomo res ljubili tako, da bomo odpuščali drug drugemu, in če bo tako, potem bomo rešeni vsega hudega — amen! To je ves smisel očenaša in smisel krščanskega življenja. To razume vsak otrok, to razume preprosta ženica, ki se ni naučila ne pisati ne brati, prav tako in navadno še bolje nego vseučiliški profesor, to so razumeli pogani prav tako ko Judi, oziroma še bolje od njih, to so razumeli grešniki enako kakor tako zvani »pravičniki«, in po večini še globlje ko oni, in bogatini prav tako ko reveži, če so le bili plemenitega srca. In razumeli so to ljudje tem bolj, ker je božji sin Jezus Kristus bil prav tak preprost, kakor je bil njegov nauk, ker ni bil podoben raznim mnogoštevilnim samozatajevalcem svojega časa, ki so se na primer, kakor še danes v Aziji, dali zazidavati, da so jim dajali enkrat na dan trde skorje kruha in vode skozi malo odprtino, skozi katero seže samo roka, ter so molili ves dan in vso noč neskončne molitve eno za drugo in vsako enako drugi ter se do krvi bičali, ampak je molil in se vzdrževal po pameti, sicer pa je bil rad v družbi z ljudmi in se pristrčno veselil z njimi, kakor se spodobi veseliti božjemu otroku, ker je bil nam enak v vsem, razen v grehu. Tudi kakšen proletarski vodja ni bil, ker je bil med dobrimi bogatini prav tako rad kakor med reveži, samo da je mogel učiti in oznanjati resnico o božjem kraljestvu, ki ga morajo ljudje z božjo milostjo ustvarjati, in sicer tako jasno in prepričevalno ter vsakemu v srce segajoče, tako da je vsak čutil: iz Kristusa govori resnica sama!

Zdaj razumemo, kako je mogel Jezus Kristus osvojiti svet in si podjarmiti vsa plemeni srca, razumemo pa tudi, kako je vsakokrat prišlo gorje nad človeštvo, kadar se je od njegovega nauka oddaljilo. Kadar se mi kristjani sami od Kristusovega nauka oddaljimo, ga dejansko ne izpolnjujemo, se zadovoljujemo z lažikrščanstvom ali z navideznim krščanstvom, potem se iz krščanske družbe same skotijo zmote, kakor so boljše vizem ali pa tisti pretirani sodobni nacionalizem, ki se tudi rasizem imenuje in ne predstavlja nič manj nevarne zmote, kakor je komunizem. Zato upravičeno smemo reči, da smo mi kristjani sami zaradi svoje mlačnosti in nedejavnega krščanstva, ki ni gradilo kraljestva božjega, ampak ga je podiralo, sami krivi tako komunizma, kakor pogankega nacionalizma naših časov. Zakaj te zmote so samo čisto naravna in neizogibna posledica, ker mi nismo znali ustvariti, oziroma graditi naprej resnične krščanske družbe, in zato moramo osramočeno gledati, kako se drugi trudijo ustvariti nek političen in socialen red, katerega sicer ne bodo ustanovili, ker zidajo

na zmoti, nas pa le hudo ponižujejo, ker je bila nam kristjanom dana naloga od Boga, da si prizadevamo za pravične odnošaje v družbi božjih otrok na podlagi edino resničnega Kristusovega nauka. Za to svojo krivdo moramo trpeti in dati Bogu zadoščenje, zakaj Bog bo kraljestvo božje obnovil samo, če prej odkupimo svoj greh in se v srcu izpreobrnemo, pripravljani, da zopet Kristusu zvesto sledimo, zopet dejansko izpolnjujemo njegove zapovedi, ki ne smejo veljati samo med člani družine in med štirimi stenami domače hiše ali stanovanja, temveč si morajo podrediti vso človeško družbo in vse človeške odnošaje v njej. Tudi nas ne bo rešilo, če sedaj oznanjamo božje kraljestvo, pojemo pesmi božjega kraljestva in zanj manifestiramo ter nasprotnike krščanstva potlačimo, če obenem ne očistimo svojih src, se ne prešinemo ljubezni in se ne lotimo dejavnega krščanstva, ki ne sme biti zgolj zunanje in čez noč ustvariti le nek zunanji videz krščanske vladavine, ampak mora vsakega od nas preroditi tudi osebno v pravega kristjana, pravičnega človeka in zvestega vršilca Kristusove zapovedi ter zglada, ki je napotil onega učenca, ki je slonel na Zveličarjevih prsih, da je odločno rekel: »Nobeden ni iz Boga, kdor ne dela pravice in kdor ne ljubi svojega brata. Otročiči moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici. Boga ni nikoli nihče videl, le ako se med seboj ljubimo, je v nas in je njegova ljubezen v nas popolna. Kdor ne ljubi svojega bližnjega, ki ga vidi, kako more ljubiti Boga, ki ga ne vidi?« In tudi molitev je le sredstvo za boljše življenje, za pravičnejše ravnanje in za ustvaritev pravih ljubezenskih odnošajev do sočloveka.

Pozabiti pa tudi ne smemo, da potem, ko smo grešili, božje kraljestvo ne more priti, preden se ne očistimo v morju trpljenja — to je neizprosni zakon božje pravičnosti. Zato si ne smemo predstavljati in se ne smemo varati, da bo obnova krščanskega življenja prišla kar tako čez noč izlahka in gladko — ne! — pomnimo, kar pravi Tomaž Kempčanski v »Hoji za Kristusom«, ki je za svetim pismom Nove zaveze najgloblja knjiga krščanstva: »Qui vult cum Christo regnare, debet cum Christo pati!« — Kdor hoče s Kristusom kraljevati, mora s Kristusom trpeti. Mi moramo izkusiti vse posledice svojega napačnega ravnanja, svoje mlačnosti in nedoslednosti, da smo imeli Boga samo v ustih, v srcih pa nam je vladal pohlep, denar in želja zatirati in oškodovati svojega bližnjega, preiti bomo morali skozi vodo in ogenj in mogoče bomo celo morali dati svoje življenje za krščansko resnico — mnogi velikokrat to pravijo, v resnici pa se trpljenja ne samo boje, kakor je naravno, ampak nič kaj ne verjamejo, da bo res prišlo. So ljudje, ki menijo, da je zdaj že vse dobro, ko se zbiramo v velikem številu in ko so se javne razmere nekoliko izboljšale pa z vihrajočimi zastavami lahko pričamo za Boga in za njegovo kraljestvo. In mnogo jih je, ki se zdaj radi imenujejo in imajo za zveste kristjane, kajti v dobrih časih bi bil vsak rad kristjan. Toda to je prevara, kajti za prihod božjega kraljestva smo storili šele malo in bomo morali storiti še veliko več, in sicer v naših srcih.

Šele takrat bomo doživeli pravi triumf krščanstva, ko bodo razni despoti, ki se danes izdajajo za odrešenike človeštva, prah in pepel. Takrat bo ves svet spoznal, da nas ne odreši narodna kri pa tudi ne mednarodna proletarska skupnost, ampak samo kri, ki je bila prelita na križu za odrešenje vsega človeštva in vsakega stanu na zemlji. In takrat bomo vsi radostnega srca videli Kristusov križ v polni slavi na tej zemlji, kako razsvetljuje vse naše medsebojne odnošaje, ter bo moral kloniti pred Njim prav vsak in izpovedati, da na svetu ni in ne bo nobenega drugega nauka, ki bi mogel odrešiti človeštvo, kakor samo nauk svetega križa.

Novi človek

Nabožni pisatelj Emil Fiedler piše tako: V središču stvarjenja stoji človek. Nekoč sem videl tole sliko: Mož, v krasoti in polnosti svojih mladostnih sil, obsevan od sončnih žarkov, stoji visoko na strmi gori in pod njim nepregledni, široki svet, njegova lastnina, njegovo kraljestvo.

Človek, kraljevi človek, vladar, gospodar sveta.

Tako je bilo določeno od začetka! Tako si je človeka zamislil on, ki ga je ustvaril. Vkljub temu je postal suženj. To tako staro zgodbo poznamo! Do danes jo čutimo na sebi. Čutimo, da smo dediči »starega Adama«, z vsemi boleznimi, slabostmi, preizkušnjami, težavami, nagnjenji Adamove družine. Vedno in povsod »stari Adam«: brez raja ne more biti srečen in vendar nikdar ne vstopi v paradiž, da si ne bi v kratkem času zaprl vrata, ki vodijo vanj.

Zaradi človeka je napočilo prvo svetovno jutro, prvi veliki dogodek, stvarjenje. Stvarstvo božje naj bi bilo človeku veselje, večno cvetoči vrt in nesmrtnost. A namesto tega mu je postalo trpljenje, polje, kjer raste trnje in osat; postalo mu je grob, kjer trohne njegove kosti.

Drugo svetovno jutro je zasijalo, drugi veliki dogodek, odrešenje. Tudi v središču odrešenja stoji človek. Zaradi človeka je Bog človek postal. Kakor da Bog ne bi mogel na kaj drugega misliti kakor na človeka! Zaradi človeka je Kristus postal učenik, čudodelnik, žrtev križa. Izgubljenega človeka hoče poiskati. Suženj zemlje in greha naj bo osvoboden, odrešen; zopet naj postane gospodar zemlje in sebe.

Kako je Kristus to storil?

Najprej je poravnal veliki dolg človeštva nasproti Bogu. Potem pa je dal vsakemu človeku možnost, da postane svoboden, krivde prost otrok Boga. To se zgodi po prerojenju v svetem krstu. Krst ni sam vohod v krščanstvo in krstni list ni samo izkaznica, da kdo pripada občestvu kristjanov. Krst je novo rojstvo, je prerojenje, je novo življenje. Kdor je krščen, postane popolnoma nov človek z novo življenjsko potjo, z novim življenjskim ciljem. Žal, da se večina kristjanov nikdar ne zaveda svojega prerojenja, da nikdar zavestno ne dožive, da so po svetem krstu postali novi ljudje.

Prvi kristjani so se tega živo zavedali. Z vročim hrepenenjem in veselim srcem so pričakovali dan, ko jim bo dano iz starega, poganskega, grešnega človeka postati nov, svoboden, krivde prost človek. Če jih apostol Pavel opominja, da naj oblečejo novega človeka (Ef 4; Kol 3), so vedeli, kaj je mislil. Poznali so starega in poznali so novega človeka. Poznali so razliko med obema. Zato nam sedanjim kristjanom ni nobena stvar bolj potrebna, kakor da se iz srca veselimo največje dobrote, ki nam je bila dana, čudovitega prerojenja v novega človeka.

Koliko časa so se trudili naši vzgojitelji, da so nas naučili šest božjih resnic, ki jih mora vsak kristjan vedeti, in koliko časa je bilo potrebno, da nam je postala najbolj važna, najbolj lepa izmed vseh resnic luč našega življenja, veselje našega srca, resnica namreč: Bog je moj Oče in jaz njegov otrok! Nešteto je ljudi, ki so bili pred dvajsetimi, tridesetimi in še več leti krščeni, pa še danes tega ne vedo in se tega ne zavedajo! In vendar bi morala biti ta resnica naše prvo versko spoznanje, naše prvo versko veselje!

Novi človek! To je cilj Kristusa Gospoda: ustvariti novega človeka. In vsi, ki smo bili krščeni, smo postali novi ljudje. Dvakrat rojeni: enkrat za smrt, drugič za večno življenje; enkrat kot Adamovi otroci, drugič kot

otroci Boga; enkrat za trpljenje in gorje in delo na polju, kjer raste trnje in osat, drugič za večno veselje v novem raju; enkrat kot padli ljudje, drugič kot ljudje, ki so upostavljeni v svojo staro veličast, v svoje kraljeve pravice. Ker pa večina komaj sluti, kaj nam je bilo dano, bo obnovljenje življenja šele na ta način prišlo, ako bomo prežeti istega spoznanja in iste ljubezni do Boga, strnjeni v skupino kristjanov, ki so zavedni učenci Kristusovi. V skupino ljudi, ki vedo, da jih je Bog po svetem krstu postavil prerrojene v svet, da postanejo sredi sveta in sredi človeštva apostoli božjega kraljestva, da postanejo sol zemlje.

Ako hočemo kot novi ljudje delovati, nam je potrebno poznanje nasprotij: da namreč zija velik prepad med krščanskim svetovnim nazorom in onim, kakor nam ga oznanja sedanji svet brez Boga; da moramo kot kristjani v tisočernih slučajih reči: ne, kjer drugi pravijo: da; da moramo imenovati temo in zablodo to, kar imenuje temo in zablodo Kristus, pa naj vsi drugi trdijo, da je ta tema in zabloda luč, resnica in napredek.

V čudnem in zmedenem duševnem ozračju pride človek današnjega časa do razpotja in v trenutku, ko se mora odločiti, stopi pred njega velevažno vprašanje Kristusa: »Kaj pa vi pravite, da sem?« (Mt 16, 15.) Eden izmed mnogih? Ali pa eden in edini?

Ti si pot! Vsi drugi so stranpot in ovinek, ki po njem ne moremo hoditi. Ti si luč, ti si resnica, ti si življenje!

Novemu človeku niso to besede svetega pisma, ki se ob pogrebih in pri porokah ter drugih takih prilikah z ganotjem poslušajo, ampak so temelj njegovega življenja in mišljenja.

Utemeljen v tem osredotočenem in zgoščenem svetovnem nazoru, stopi novi človek v sedanjo miselnost kot nekaj klenega, jedrovitega, v višave izražčenega. Kdor vidi njegov nastop, prizna in mora priznati: ta človek ve, kaj hoče! Ni kakor obleka, ki jo lahko namočimo v tej ali oni vodi, ki jo obesimo na ta ali oni žebelj. Ni vetrnica, ki jo postavimo lahko na vsako sleme, kjer se veter z njo poljubno poigrava. Novi človek je samozavesten človek, gotov svoje vere, gotov smeri in cilja svojega življenja kot pravi učenec Kristusov. Ni dvoživka: danes visoko v zraku kot orel, jutri kot črv v močvirju.

Kdor hoče pripadati občestvu novih ljudi, mora biti prepričan, da je njegovo svetovno naziranje edino pravo, da je ni bolj moderne stvari, kakor je Kristusov nauk; da je evangelij tisti edini varni temelj, na katerem mora človeštvo graditi svoje versko, socialno, državno in zasebno življenje, ako noče, da bo živelo v večnih pretresljajih.

Novi človek mora do temelja izpremeniti svoje razmerje do Boga. Novi je sin in ne hlapec Boga (Rim 8, 14 nsl.). Ogelni kamen njegove vernosti ni strah pred prihodnjim Sodnikom, ampak ljubezen do Očeta. Ta ljubezen je nagib njegovega delovanja, besedilo njegovih molitev, čuvaj njegovih misli, voditelj njegovih želja, merilo njegovega govorjenja in molčanja ter veselje njegovega srca. »Bog je moj Oče,« to je vodilna misel novega človeka, ko gre za to, da vrši dolžnosti, ki jih ima do Boga. In četudi je padel in zapravlil vso dediščino, ki jo je prejel v očetovi hiši, ter se hranil z otrobi, vendar misli vedno na Boga le kot na očeta. In ko pride ura studa nad življenjem in ko pride boljše spoznanje, ni temelj kesanja strah, ampak hrepenenje. Dobro namreč ve, da Oče na njega čaka, vedno pripravljen, da ga sprejme kot svojega sina. »Bog, vaš Oče!« to je Jezusova najljubša misel. In preden je šel čez potok Cedron v trpljenje, je bila njegova zadnja molitev prošnja, da bi »vsi tebe, Očeta, spoznali!« (Jn 17, 18.)

Iz tega razmerja do Boga sledi samo ob sebi tudi pravo razmerje do bližnjega: mojega očeta otroci so, moji bratje in moje sestre. Novi človek je človek ljubezni, resnično velik, velikodušen in preudaren. Iz njega odseva mir in vzvišena veličast Boga. Sonce pusti sijati in rodoviten dež razliva na pravične in krivične, na dobre in slabe, na pobožne in grešnike. Vkljub temu pa ni človek samega čustva, ki ne vidi napak bližnjega, ki odobrava v mehki popustljivosti vsako zablodo. Ne! Ko gre za načela, je neizprosno, trd nasproti drugim, a še bolj trd nasproti sebi. In četudi včasih ne gladi z rokavico, četudi beseda rani dušo, da jo vzdrami iz prijetnega spanja, vendar se v vsem njegovem nastopu razodeva odkrito, pošteno, dobrohotno srce. Ne gleda in ne čaka, ampak poprime, kjer je treba pomagati, prepričan, da ni tisti močnejši, ki jih največ stre, ampak tisti, ki jih največ dvigne. Zakaj sekati rane, pohoditi in steptati zna tudi krvoločna zver. Toda njemu, ki nas je razžalil, odpustiti in si misliti, ako bi imel tako spoznanje, kakor ga imam jaz, mi tega ne bi storil. To zmore samo človek evangelija, ki ne udari, ako je bil udarjen, ampak po zgledu Kristusa Gospoda odpusti, ne iz slabosti, ampak ker je vzvišen nad vsakim sovraštvom. Za Odrešenikom hodi v svoji ljubezni do bližnjega. In vemo, v celi dolgi zgodovini krščanstva se je grešnikom samo enkrat dobro godilo, takrat namreč, ko je bival Gospod na zemlji. Saj so ga farizeji zasmrnavali, češ, da je bil »prijatelj grešnikov«. Resnično, lep in časten naslov za novega človeka, ki grešnike ljubi, ki je grešnikom brat, ki razume njihovo slabost, ki jim je rešitelj, ne sodnik. Za roko jih prime, na rame jih vzame, da jih pripelje nazaj k Očetu. Ni tromba, ki naznanja bližajočo se sodbo.

Človeštvo trpi, duševno in нравno propada, se socialno razkrajja zaradi starega Adama, zaradi neodrešenega človeka, ki je suženj zemlje in svoje naslade. Vedno hrepeni po prepovedanem sadu, ga je in daje drugim. Sadove od drevesa spoznanja. Da! Toda spoznanja hudega. Ne straši se znamenja Kajna. Na grobovih svojih žrtev govori o junaštvu onih, ki so padli, zadeti od njihove roke, in oznanjuje, da bo iz teh grobov vzklikla boljša prihodnost. Vedno na begu pred Bogom misli, sanja, da bo ustvaril na zemlji lepši raj, kakor ga je zamislil in ustvaril Bog. Nauk kopiči na nauk, da bi dokazal, da ni oBga. Kolikor više gradi, toliko večje so razvaline in toliko večje število pokopanih žrtev. Njegovih rok in nog se drži prokletstvo in kamor stopi, požene osat iz zemlje, in kar prime njegova roka, se izpremeni v trnje.

Zakaj same en zakon je, na katerem lahko človek gradi v višave, brez strahu, da se bo stavba zrušila in temelj razpočil: zakon Boga. In samo en mir je med ljudmi, mir iz Betlehema, v veri v Očeta po njegovem Sinu. In samo ena družba je, ki zasuje prepade, občestvo ljubezni do enega Očeta, ki nas je vse preustvaril v brate in sestre.

To pa je cilj in namen novega človeka, ki veruje v Kristusa in njegovo kraljestvo, da dá človeštvu to, po čemer hrepeni: novo kraljestvo, v katerem se boj vseh zoper vse izpremeni v ljubezen vseh do vseh.

Da bi se te naloge oklenili, da bi to misel zanesli v krog, ki v njem živimo, prosimo Boga, naj nam to delo blagoslovi.

Zdrava, polna milosti!

Lepa, miselno bogata in globoka, pa preprosta romarska pesem poje: »Češčena, polna milosti, o Marija, ki milost božjo našla si, o Marija.«

Če bi bil kje kdo, ki bi te pesmi še ne slišal, pa prav gotovo ni med nami nikogar, kateremu še ne bi pridrsela preko ustnic skrivnostna beseda angelskega pozdrava: »Zdrava Marija, milosti polna.« Saj nam je zdravamarija za očenašem najnavadnejša in najpriljubljenjša molitev vsak dan, da, vsako uro.

Marija — polna milosti! Velika, čudovita beseda je to. Pa je tudi resnična? — Da! Angel Gospodov, božji odposlanec sam jo je izgovoril. »Ne boj se Marija, ker našla si milost pri Bogu,« tako beremo pri sv. Luki (Luc. 1, 30). Našla jo je zase in za nas.

Od Boga samega je bila Marija izbrana za Mater božjo. Mi ljudje bi zaradi greha naših prvih staršev v raju morali biti vsi pogubljeni. Toda brezmejno je božje usmiljenje do nas. Druga božja oseba se je odločila postati človek in za skrivnost učlovečenja je bilo treba med Adamovimi hčerami izbrati mater. Izbrana je bila Marija. — Kdo bi mogel najti primernih besed v proslavo te njene časti! Mati bo učlovečenega Sinu božjega, mati začetnika milosti, mati milosti same.

Ko je prišla polnost časa, je vstopil angel in rekel Mariji: »Zdrava, milosti polna, Gospod s teboj, blagoslovljena ti med ženami. Spočela boš in rodila Sina in imenuj njegovo ime Jezus.« In takoj, ko je Marija odgovorila: »Glej dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi,« je že utripalo srce večne, učlovečene božje Besede pod srcem Marijinim, že je bila mati, Mati Milosti, milosti polna. Z vso upravičenostjo vzklika sv. Ciril Aleksandrijski: »Slava in čast ti, Marija, mati božja. Ti si prebivališče Neskončnega in Brezmejnega,« ti si studenec milosti, ki si jo našla pri Bogu zase.

Toda Marija je našla milost tudi za nas, ki smo vklenjeni v vezi greha in ječimo pod bremenom slabega nagnjenja. Skrivnost učlovečenja je Bog izbral in po Mariji dovršil zato, da izbiše greh in da izgubljeno človeštvo zopet spravi z razžaljenim Bogom. Jezus — Odrašenik, ki nam ga je rodila Marija, nam je zopet vrnil milost, izgubljeno in zapravljeno v raju. Po njej smo zopet postali otroci božji, otroci milosti, dediči nebes. Vse to pa nam je došlo po Mariji. Zato jo po pravici kličemo in imenujemo delivko vseh milosti, pribežališče grešnikov, pomoč kristjanov, Mati milosti, Mati usmiljenja.

Marija je našla milost za temo, ki nas obdaja. Živimo v času, ko svet preplavljajo pogubne znote, ko nevera vsebolj prevladuje in zasleplja ljudi. Kje druge bi v tej vsesplošni temi iskali luči kakor pri Mariji, ki je dala svetu pravo Luč, Sonce pravice. S polno upravičenostjo smemo in moremo klicati s sveto Cerkvijo: daj luč slepim, daj da slepi, zaslepljeni spregledajo in spoznajo resnico.

Tudi za bridkosti, katerih je svet poln, je Marija našla milost. Bridkosti in težav je brez konca. Saj sveto pismo samo pravi, da ima vsak dan svojo lastno težo. Danes še prav posebno. Zdi se, kakor da meč Gospodovega maščevanja z vso težo visi nad grešnim človeštvom. — Tu zopet ni druge pomoči kot Marija, ki je srednica med Bogom in nami, ki kot »velika žena« pri svojem božjem Sinu vse premore.

V septembru imamo kar tri Marijine praznike: Marijino rojstvo, praznik Marijinega imena in praznik Žalostne Matere božje. V težkih časih, ki v njih živimo, in v neštetih preizkušnjah, ki nas zadevajo, iščimo

pomoči in milosti pri njej, ki je Mati milosti, ki je polna milosti, ki je milost našla pri Bogu zase in za nas. Naj nas ona spravi s svojim Sinom in za nas prosi, da bomo brez prestanka mogli govoriti in peti: Zdrava, polna milosti, o Marija!

P. ROMAN:

34. mednarodni evharistični kongres v Budimpešti

(Nadaljevanje.)

Ogled mesta

Po sveti maši v petek zjutraj je v načrtu, da si ogledamo mesto v celoti. Budimpešta je lepo razdeljena v posamezne kroge, kot pravijo Madžari: kórut. Ne daleč od našega hotela, tik ob mostu cesarice Elizabete, je nastanjena pisarna, ki izposoja avtomobile za vožnjo po mestu. Zraven oskrbé vedno tudi vodnika ali vodnico, ki govori običajno več svetovnih jezikov. Tu je prišlo do majhnega prerekanja, ki pa je bilo čisto upravičeno. Ko smo že plačali pristojbino, pride od nekod avtomobil staromodne vrste; seveda sem se uprl misli, naj bi to bil razgledni avtobus. Uradnik je hitel pripovedovati, da je to izvrsten »bus« in da bomo sedeli čisto v senci, jaz pa sem pristavil: in nič videli. Lepo sem se zahvalil in če ne dobim tekom četrte ure drugega razglednega avtomobila, si bom najel pač kje druge vozove. Da podkrepim to zahtevo, sem šel na postajo taksijev in se začel dogovarjati glede cene itd. To je pomagalo. Tekom desetih minut smo dobili lep razgleden avtomobil z odprto streho in udobnimi sedeži. Za vodnika nam je dal urad gospo, ki je gladko govorila nemško, italijansko in madžarsko. Govorila je zelo dobro. Na trgu narodnega junaka Košuta sem prvič razumel razporeditev velike cvetlične grede, ki se mi je zdela sprva zares čudna. Vodnica je povedala, da je to zemljevid okrnjene Madžarske. Nasproti pa je visok drog, na katerem visi madžarska zastava v znak žalosti na pol droga, v znožju je kamenita skrinja in v njej zemlja vseh izgubljenih komitatov. Govorila je zelo navdušeno, kako je Madžarska bila kruto prikrajšana, in nato pokazala na vrh droga, kjer je bronasta desnica, ki z dvignjenimi prsti prisega. Ta desnica je vlieta po roki sedanjega madžarskega regenta Horthyja. Vsak pa, kdor ve, kako je z zgodovino Madžarske, se mora tej vnemi Madžarov prizanesljivo smehljati. Zakaj materin jezik je v bistvu domovina, ki pač lahko po nasilju, za neki čas, dobi druge meje, toda nasilje ostane nasilje in zgodovina pozna božjo pravičnost.

Otok sv. Margarete

Nato smo se odpeljali na Otok sv. Margarete, ki je biser svetovnih parkov. Še v 13. stoletju se je imenoval Zajčji otok. Tedaj je bila na otoku samo opatija premonstratenzov ali belih menihov. Kralj Bela IV. je ustanovil kasneje še samostan dominikank, in tu je živela ter umrla njegova hčerka Margareta. V samostanu je opravljala z vso vnemo najnižja dela. Večkrat je v ostrem mrazu ribala kamenite stopnice samostana enako kot zadnja dekla. Vsa ta pokorila je darovala za kraljevo družino, ki je bila v težkih notranjih sporih. Sedaj je že prišteta med blažene, svetniški proces pa se pravkar obnavlja. Bela IV. je vladal od l. 1235—1270. Raz-

valine tik poleg nadvojvodskega gradiča so ostanki bivšega frančiškanskega samostana. Leta 1526 pa so pridrveli Turki, zavzeli Budimpešto, vsa poslopja na otoku so porušili in otok prepustili konjskim čredam za pašo. Od l. 1790 je bil otok last palatina, ki je ustvaril tu čudoviti park — tu sta človek in narava res tako srečno sodelovala, da si lepšega soglasja ne moremo misliti. Obenem je otok obdarjen z več zdravilnimi vreli, in tako so podjetni lastniki otoka, in kasneje mesto samo, ustvarili tu najlepša kopališča s kristalno čisto zdravilno vodo. Posebej imajo kopališče otroci z materami, posebej odrasli; red je strog in dostojnost se zelo spoštuje. Ves otok je obdan z lepim nabrežjem, tako da valovi Donave ne

Škofa dr. Tomažič in dr. Srebrnič med slovenskimi fanti in dekleti

morejo izpodkopavati in odnašati prsti. Ob tem nabrežju so vzorno urejeni nasadi lepotnega drevja po angleškem načinu. Vmes so klopice, v ozadju igrišča in nekaj hotelov, ki pa so v resnici kar moč dragi.

Kronska cerkev

Z otoka se odpeljemo po krasnem širokem mostu v Budo in od tam po precej strmih ulicah do tako imenovane Kronske cerkve, ki je posvečena sv. Matiji. Bila je ustanovljena l. 1015 od sv. Štefana kralja. Toda 200 let kasneje so jo Tatari porušili in tako je l. 1245 kralj Bela IV. začel cerkev znova zidati v romanskem slogu. Leta 1541 pa so jo Turki spremenili v mošejo; nekaj časa so jo potem imeli jezuitje, dokler ni bila tekom zadnjih 25 let preteklega stoletja vsa cerkev obnovljena. V tej cerkvi je bil kronan 30. decembra 1916 zadnji avstrijski cesar Karel za kralja Madžarske. Notranjost cerkve sta slikala dva umetnika, in sicer Karel Lotz in Andrej Šekeli. Cerkev je nekoliko temačna, vendar pa, ko se oko privadi polmraku, izredno lepa in bogato okrašena. Za časa našega obiska so pripeljale neke redovnice dijakinje deklinške gimnazije, da si ogledajo cerkev. Imele so uniforme, toda mično sestavljene in krojene; namesto klobučkov so nosile bel diademček, narejen iz škrobljenega

platna in uvezen z narodnimi motivi. Krila so bila dolga in lepo nabrana in celoten vtis tak, da so jih ljudje iz same radosti veselo pozdravljali. Tako ima vsaka gimnazija svojo posebno uniformo, nekatere bolj preprosto, druge bogatejšo; niti ene uniforme nisem videl, ki bi ne bila res dekliška in okusna.

Da poudarijo srednjeveški značaj celotnega kraljevega gradu, so pod cerkvijo sv. Matije zgradili okoli l. 1900 prekrasno ribiško bastijo kot spomin na oporni zid, ki so ga za časa turških vpadov morali braniti ribiči. Južni del bastije krasi trije koničasti stolpi kot ozadje mogočnega spomenika sv. Štefana kralja. Sv. Štefan sedi na konju, ki ima glavo

Trg junakov z evharističnim oltarjem za časa sv. daritve

sklonjeno, tako da postane slika še bolj živa. Dokončal je ta spominek sloveči umetnik kipar Alojzij Strobl l. 1906. S teh stolpičev je prekrasen razgled na Donavo, na Otok sv. Margarete in zlasti na mogočno Pešto. Naša vodnica je napravila, kakor sem spotoma zvedel, poseben izpit pri ministrstvu in dobila celo diplomu, da sme voditi tujce po mestu. Postala je vdova in ima štirinajstletnega sina, za katerega zelo ljubeče skrbi. To je povedala mimogrede in je pri tem pripomnila, kako težko izhaja in da si v poletnih mesecih na ta način malo preskrbi za zimo. Že smo pri vhodu v kraljevi grad. Pročelje te mogočne stavbe, ki nedopovedljivo lepo leži prav nad Donavo, je dolgo 300 m. Začel je to stavbo zidati že Bela IV., kralj Žiga je kraljevi grad povečal, toda v razkošno stavbo, polno lepote in bogastva, je dvignil grad šele kralj Matija Korvinus. Takrat je bil ta kraljevski dvor najlepši v vsej Evropi. To je bilo konec 15. stoletja. Toda po vpadu Turkov je postal prekrasni grad ruševina in samo nekako najdišče kamna, opeke in brun za obubožane meščane. Šele cesarica Marija Terezija je začela zidati mogočno novo stavbo kmalu potem, ko je zasedla prestol. Glavni del je bil končan

1. 1769. Žal prav tisti dan ni bil dovoljen vstop v kraljevo palačo, kjer je za časa evharističnega kongresa stanoval kardinal Pacelli. Eni ali dvema skupinama se je posrečilo, da sta prišli prav ob času, ko je kardinal sprejemal; bil je jako ljubezniv in se je močno zanimal za Slovence. Ob tisti priliki so si lahko ogledali tudi glavne razkošne sobane.

Na dvorišču kraljevega gradu se je prav tisti hip, ko smo dospeli tja, menjavala straža. Bilo je zanimivo videti stare uniforme, ki smo jih svoj čas bili vajeni videti v Ljubljani, mlajši rod pa jih ne pomni več. Iz kraljeve palače je voznik ostro zavil in nas peljal v svetovno sloveče kopališče sv. Gerharda. Madžari mu pravijo sv. Gellert. Tu je mesto sezidallo krasno palačo, bolje rečeno najbolj razkošen hotel, načrte pa so napravili kar trije arhitekti. Studenec izvira globoko pod zemljo, toplota je 47° C in dnevno daje studenec nad 2,600.000 litrov vode. V notranjosti

Madžarske gimnazistke v slavnostnem sprevodu

tega hotela je pod stekleno streho, ki pa je premakljiva, zgrajen lep bazen za zimski čas. Zunaj v parku pa je še lepši in večji, vsako četrto ure začne voda plivkati in umetno napravijo nad 1 m visoke valove. Tako si vsakdo po mili volji izbere mirno kopel ali pa valovno.

Cerkev sv. Štefana kralja

Po obedu je bil kratek odmor, potem pa smo si ogledali mogočno stolnico sv. Štefana. Stolna cerkev je zidana v obliki grškega križa. Zidali so jo ravno pred 50 leti. Med zidanjem se je l. 1868 srednja mogočna kupola v premeru 22 m porušila. Prvotno je arhitekt mislil napraviti posnetek prekrasne cerkve sv. Marije di Caregnova v Genovi. Po nesreči pa so načrt močno spremenili. Kupola je visoka 96 m in docela obvlada ta del mesta. Nad glavnim oltarjem je akademski slikar Julij Benčur izredno posrečeno podal v petih slikah češčenje angelov pred sv. Rešnjim Telesom. Slike se imenujejo po posameznih delih sv. maše.

(Dalje prihodnjič.)

Naš novi svetnik sv. Salvator iz Horte

Kratek opis življenja frančiškanskega brata laika.

(Prevod iz italijanščine.)

(Nadaljevanje.)

V Tortozi

Po končanem letu preizkušnje so predstojniki dovolili bratu Salvatorju, da je naredil svete redovne zaobljube, nato so ga pa poslali v samostan v Tortozi. Ondi je bil določen za pobiranje miloščine.

Ko je s torbo na rami korakal neki dan mimo vrta nekega mestnega gospoda, je zaslišal, da ga nekdo kliče. Bil je družinski oče, ki je obupaval nad ozdravljenjem svojega bolnega sinka. Deček je trpel od kamena. Nobena skrb zdravnikov ni bila izdatna, da bi ga mogli rešiti kamna in peska. Dečko se je zvijal v groznih bolečinah. Ubogi oče se je jokaje obrnil na mladega brata laika. »Brat, usmili se tegale mojega sinka in moli zanj!« Brata Salvatorja gane ta prošnja, stopi v hišo, gre k bolniku ter mu položi roko na čelo, oči upre kvišku ter po tihem izmoli eno zdravomarijo. Nato izpodbujaja očeta, naj ima zaupanje, ter odide iz hiše, da bi se vrnil v samostan. Ko je nastopil večer, so starši osupnjeni zapazili, da je bolezen izginila, ne da bi zapustila najmanjšo sled.

Glas o tem čudežu se je razširil po vsem mestu, in iz vseh ust se je čulo ime brata Salvatorja; ljudje so pričeli trumoma prihajat k samostanu, da bi videli svetnika in prejeli njegov blagoslov. Toda ker je ljudski hrup ter vrišč motil tihoto in mir samostanske družine, so se čez nekaj časa njegovi sobratje obrnili

na patra provincijala s prošnjo, naj odstrani brata, ki je vzrok nemira, in zares je bil brat Salvator prestavljen v samostan v Bellpuigu.

Sv. Salvator iz Horte

Dar ozdravljanja (Gratia curationum)

V našem pripovedovanju naletimo tukaj nepričakovano na dve reči, kateri označujeta zemeljsko življenje našega svetnika: prvič na izreden dar ozdravljanja (*gratia curationum*) od božje strani, in drugič na izredno nerazumevanje od strani nekaterih njegovih sobratov.

Če bi nam ne izpričala zgodovina, da je brat Salvator tako zelo zaslovel kot čudodelnik — saj so ga klicali celo na španski dvor in njemu na čast so se prepevale sekvencije, to je preproste cerkvene pesmi, ko je še živel —: ako ne bi Frančišek Gonzaga, ki je bil Redu sv. Frančiška generalni minister in škof v Mantovi, poslal Sikstu Petemu že leta 1586 (to je devetnajst let po svetnikovi smrti) sporočilo o njegovih čednostih —; in če se ne bi bila pričela obravnava ter preiskava zastran zasvetničenja nekaj let potem in ako ne bi bili zbrani stoteri in stoteri

potrjeni zapiski prič, ki so videle na lastne oči (de visu): brez vsega tega bi bili skušani, da bi dvonili, ne rečemo o tem, ali so se čudeži res godili, pač pa o čudoviti stopnji njegovega daru ozdravljanja. Toda spričo neovrgljivih dokazov nam ne preostane nič drugega, kakor da le še to omenimo, kako je naš svetnik, da bi se ponižno držal steze božje močnosti, imel vedno obrnjen pogled na duhovno zdravje tistih, ki so se k njemu zatekali: za nobeno telesno ozdravljenje ni poprosil presvete Trojice, ako ni bila poprej ozdravljena duša z resničnim kesanjem ter odkritosrčno spovedjo grehov. Naš svetnik potemtakem živo potrjuje katoliški nauk o glavnem namenu čudežev. Čudež v resnici za nas ni samo navaden izreden dogodek, temveč — v vidnem redu narave — božje znanje one neskončne ljubezni, ki jo ima Bog do nas zlasti s tem da nas je posinovil ter pohčeral: čudež je otipljiv dokaz — v sedanjem našem zemeljskem življenju zaslužne vere, hrepeneče po blaženem gledanju — tistega nadnaravnega reda, ki smo vanj poklicani, dokaz tistega pobožanstvenega stanja posvečujoče milosti, ki se moremo do njega povzeti, dokler še živimo na tem svetu.

Obnašanje predstojnikov

Kar se nadalje tiče obnašanja nekaterih predstojnikov nasproti našemu svetniku, je treba pomisliti na to, da se zaradi človeške slabosti ne dvignejo vsi na vrhunec popolnosti in da so zato svetniki, to je tisti, ki so blizu tega, da vrhove dosežejo, kakor nekak živ očitek za one, kateri se nahajajo še na nižjih stopnjah. Zgled svetnikov more tedaj pri teh poslednjih vzbuditi vznemirjenje in odpor. Reči moremo, da ni nobenega svetnika, kateremu bi bile te preizkušnje prihranjene, od dneva, ko so z Jezusom Kristusom, ki je bil popolna svetost, ravnati farizeji, kakor da ima hudega duha (Jan 7, 48) in da so njegovi lastni »bratje« (to je bratrance in bližnji sorodniki) dvomili o njegovih čudežih (Jan 7, 5). Toda Jezus je na križu »premagal svet«, in njegovi svetniki premagujejo svet z Njim vred vsak s svojim križem.

J. MAGNUSSEN — P. MARKO O. M. CAP.:

Življenje kapucinskega brata Jurija

(Nadaljevanje.)

Kdor ga je videl, je dobil vtis: »V njem živi Kristus.« V Bogu je našel svojo duševno hrano, pijačo, mir in moč. Ni je bilo skoraj pobožne vaje, ki je ne bi bil on vršil. Posebno je ljubil tri cerkve v Rimu: cerkev sv. Jerneja, cerkev Rotonda in Imena Marijinega. To pa zato, ker je tam lahko stregel pri sv. maši celo do ene ure popoldne. Neki star pobožen duhovnik je imel navado v cerkvi sv. Jerneja maševati kar celo uro. Br. Jurij ne le, da se ni naveličal mu streči, še vesel je bil, češ da ima priliko veliko in prisrčno moliti.

Ko je nekega dne sobrat omenil, kako hudo bi bilo, če bi Turki v Rim vpadli in mučili kristjane, ker bi bila nevarnost odpada od vere, je br. Jurij odgovoril: »Kdo neki bi zatajil vero? To bi storil samo tisti, ki ga je Bog zapustil. Če imamo le pomoč božje milosti, ne bomo odpadli od vere. Mučenci so sestajali istotako kot mi iz kosti in mesa in so vztrajali v mučeništvu. Torej bomo tudi mi s pomočjo božje milosti.«

Nekdo je imenoval br. Jurija: pristnega Frančiškovega sina, ki si neprestano prizadeva, se posvetiti. Da je to ime zaslužil, kaže njegovo življenje. Nikdar ni iskal kaj sam zase, ne kake posebne službe ali udobnosti. Sprejel je vsako službo z vdanostjo in v duhu pokorščine. Ko se je postaral, so mu predstojniki neko opravilo olajšali. Toda ne na njegovo prošnjo, ampak po priporočilu zunanjih, svetnih ljudi.

Take so one duše, ki jih niti hudobni duh ne spozna toliko po zunanjih, velikih delih, ampak po vsakdanjih žrtvah in zatajevanju. Take duše se ne opravičujejo, če so po krivem grajane. Odpovedo se vsaki udobnosti in krote svojo radovednost. Br. Jurij je bil z vsem zadovoljen. Le eno željo je vedno gojil, to je, streči pri sv. maši, veliko moliti in bližnjemu pomagati. Pravilo, zlasti predpisi, določbe (konstitucije) kapucinskega reda so bili zelo strogi, zlasti v onih časih. Očetje frančiškani so ga odklonili, češ da je preslab za strogost njihovega reda. In glej v kapucinskem redu pa je vse vestno, z ljubeznijo in gorečnostjo spolnjeval. Zanj ne bi trebalo samostanskega zvonca. Saj je že pred njegovim znamenjem prihajal k skupnim samostanskim vajam. Bolnik, kateremu je brat Jurij stregel, je dobival točno ob minuti svoje zdravilo, obkladke in drugo postrežbo. Silno vestno je spolnjeval redovno pravilo, tudi v onih točkah, ki ne vežejo pod nikakim grehom, ampak so samo le nasveti. Veselo razpoloženje, preprostost, ljubeznivost so ga povsod spremljali.

»S plemenito redovniško modrostjo,« piše Cislag, »je podvrgel br. Jurij duha in telo strogosti in zatajevanju. Besede 23. psalma: »Kdo bo šel na hrib Gospodov in kdo bo stal na njegovem svetem mestu« — se dajo prav primerno obrnil na br. Jurija. Saj je imel čiste roke in čisto srce, kar zahteva psalmist v istem psalmu. Vkljub neprilikam na zbirci, utrujenosti, premraženosti pozimi je ostal vedno vedrega obraza in veselo razpoložen. Dostikrat je še druge z nedolžnimi šalami zabaval in jih kratkočasil.

Br. Jurij se ni bal ničesar, kedar so mu predstojniki ukazali izvršiti to ali ono delo. Oprijel se je pogumno, mirno, brez odlašanja in z veseljem odkazanega dela. Držal se je besed sv. Pavla: »Vse premorem v Njem, ki me krepi in daje moč.« Nobene dolžnosti ni smatral za premalenkostno. Svoje predstojnike je zelo spoštoval. Tudi sobratom je bil hvaležen za vsako dobroto, ki so mu jo izkazali. Ž njim je bilo dokaj prijetno občevati, ker se je držal vedno v primernih mejah prijaznosti med preveč in premalo. Kadar se je smejal, je bil smeh dostojen. Pobožen sicer v molitvi, ni pretiraval z izrednimi zunanjimi kretnjami ali vzdihovanjem. — Nasprotnikov ni imel. Kvečjemu tisti ga niso radi videli, katerim se je kdaj uprl zaradi nepravilnega ravnanja proti redovnemu vodilu ali konstitucijam.

Blagor onim, ki so čistega srea

V častnem, odličnem vencu krščanskih čednosti je posebno ena, ki jasno sveti in vonja po nebesih. In ta je: čednost sv. čistost. Nikakor se je ni pogrješalo v vencu čednosti br. Jurija.

Že iz mladosti se je smatral za popolno božjo last. A tudi v starosti je lahko priznal, da ni žalil božjega Očesa z ozirom na to čednost. P. gvardijan takratnega časa pravi: »Čist kakor otrok v materinem naročju je bil, ko sem ga prvič videl, — enak v poznejših letih. Njegov spovednik je dejal: »Br. Jurij je angel.«

Vse strasti je junaško krotil. Čuval je skrbno nad svojimi čutili. Še v poznejših letih je izgledalo njegovo obnašanje kakor obnašanje novinca. Raz njegovega obraza je odsevala nedolžnost, ki ni dopuščala kaj slabega o njem slutiti. Kdorkoli ga je videl, se je nad njim spodbujal. Modro je zaznal za nevarnost čutnega uživanja in je vedel ob pravem času umakniti se nevarnosti. Kedar je slišal nedostojne, opolzke, grešne besede, je takoj prekinil govor, ustavil nečednega govornika rekoč: »Nikar ne pozabite, da živimo v pričujočnosti božji. Pomislite, da v oziru čistosti nismo nikdar zadosti previdni in da Bog prisrčno ljubi čistost. Zato moramo vse moči uporabiti, da jo ohranimo nepoškodovano.« Kadar niso bili taki in enaki nauki umestni, mu ni drugega preostalo kot molk in odhod iz take družbe.

Neki sobrat je bil prej med svetom krojač. Kot redovnik-kapucin je še večkrat obiskoval svojega nekdanjega mojstra. Spremljati ga je moral br. Jurij. V isti družini je bilo več mladih hčera. Medtem ko se je sobrat zabaval z družino, je br. Jurij ves čas stal v kotu sobe s povešenimi očmi. Ko sta bila zopet sama, je br. Jurij svetoval sobratu, naj vendar ne obiskuje tako pogosto te družine, da ne bodo ljudje kaj slabega o njem govorili. Ko mu je neki duhovnik potožil, koliko bojev ima zoper nečiste misli, mu odgovori br. Jurij: »Le hitro naprej, proč od takih misli. Mislite hitro na kaj drugega.« — Tudi on je bil prvo leto redovniškega življenja zelo nadlegovan od nečistih skušnjav. Pozneje pa se niso več vrnile; za kar je bil Bogu silno hvaležen. — Kako pa to? Odkod ta milost oproščenja od teh skušnjav? Res, da je veliko k temu pripomoglo njegovo naporno delo, mrtvičenje in zatajevanje telesa ter razno telesno trpljenje. Zaradi tega se ni moglo v njem razviti grešno nagnjenje. Še bolj pa moramo to pripisovati njegovi ponižni, vztrajni, goreči molitvi.

Brat Jurij — prijatelj svetega uboštvá

Oglejmo si najprej njegovo celico. Kaj se je našlo v njej? Postelja, klečalnik, sveto razpelo, nekoliko podobic iz papirja — a brez okvira, in nič drugega. Drugi, sicer zgledni redovniki, imajo vendarle še kaj več v sobah, ne da bi prestopili svetega uboštvá. Brat Jurij pa ni hotel niti tega imeti.

Don Cekini je obiskal nekega dne bolnega br. Jurija. V celici najde knežjega služabnika z velikim jerbasom polnim raznovrstnega peciva, pečene perutnine, jaje, oliv in drugega. Knez je ukazal služabniku, naj vse te darove odloži v celici br. Jurija. Ta pa je vztrajno trdil, da ničesar ne potrebuje, ker mu itak samostan vse potrebno nudi. Le z nekako zvižajo ga je don Cekini pregovoril, naj ohrani vsaj za druge reveže. Večkrat je br. Jurija dobrotljivost kneza v zadrego spravila. Z ene strani je namreč silno ljubil sveto uboštvó, z druge strani pa se je bal žaliti plemenitega dobrotnika. Kakor je sam ljubil uboštvó, tako je želel, naj ga cenijo tudi drugi v samostanu. Za resnične potrebe samostana je skrbel z zbirco bolj kot katerikoli njegovih prednikov v isti službi — toda ne za luksús, razkošje. Kot ljubitelj svetega uboštvá je skrbno pazil, da se ni kaj samostanskega pokvarilo, razbilo in da se niso koščki kruha poizgubili ali bili vrženi v nedostojne kraje. Lepo jih je zbral in porabil za reveže. Koliko teh je bilo na ta način nasičenih in okrepcanih. Za vso samostansko družino je izprosil vsakdanjega kruha, on sam pa se je postil skoraj 18 ur. Priskrbel je potrebnega perila za sobrate; nase pa je pozabil tako, da so mu morali drugi posoditi, kadar je hotel menjati perilo. Skozi njegove roke je šlo veliko denarja. Sam pa je bil najrevneje oblečen. —

Z eno besedo: brat Jurij se je izredno odlikoval po svoji ljubezni do uboštva. Spominjal se je Jezusovih besed: »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.«

Zadnja bolezen — dragocena smrt — pogreb

Ne bomo opisovali na dolgo in široko, kako se je br. Jurij izogibal vsakega odlikovanja. Zato ga je Bog odlikoval s tem, da mu je dal videti marsikaj v prihodnost, da ga je rabil istočasno na dveh krajih in mu podelil različne izredne milosti.

Bližamo se njegovi dragoceni smrti. Čudno! V zadnji bolezni ga je povabila plemenitaška družina Sora na svoj grad. Povabilo je sprejel z dovoljenjem predstojnikov. Tam je preživel zadnje dneve. Tam ga je našla prijateljica — smrt. Med boleznijo je dajal najlepši zgled vdanosti v voljo božjo in potrpežljivosti. Najrajši je molil, dokler je mogel. Rad bi bil šel v cerkev streči pri sv. maši. Komaj so ga v sobi obdržali. — Še enkrat je z vso pobožnostjo prejel sv. obhajilo za popotnico v večnost in sv. maziljenje. Nato pa je mirno in vdano izročil svojo čisto dušo Bogu v roke od vseh navzočih objokovan.

Takoj po smrti se je razlil po obrazu br. Jurija sijaj, odsvit blaženosti in nebeške sreče. V grajski kapeli je bila takoj opravljena zanj sv. maša. Nato so rajnega prepeljali iz grada v samostan v Rimu. Ljudstvo je drlo v obilnem številu skupaj, da vidi še enkrat božjega služabnika. Z velikimi žalnimi slovesnostmi so ga pokopali najprej v samostanski grobnici, pozneje pa so ga položili v cerkev, in sicer tako, da počiva ravno pod večno lučjo pred glavnim oltarjem. Glas ljudstva je bil: »Umrl je svetnik.«

Tako smo v tem spisu spremljali služabnika božjega v glavnih potezah od mladosti do smrti. Videli smo, kako je rasel ne le v starosti, ampak tudi v svetosti in redovni popolnosti. Slišali smo o njegovih bojih in trpljenju, kateremu pa je božja roka podelila tudi veselje. Učimo se od br. Jurija, kako moramo tudi mi sodelovati z milostjo božjo. Dasi ga ne moremo v vseh ozirih posnemati, vendar najdemo marsikaj, kar bi lahko presadili iz vrta njegovega življenja tudi v naš duhovni vrt. Poskusimo! Spomnimo se besed sv. Avguština: »Če so svetniki mogli, zakaj ne bi jaz.« Življenje svetnikov in v sluhu svetosti umrlih služabnikov božjih je udejstveni evangelij in nauki Kristusovi. Kakor se je br. Jurij zavaroval pred nevarnostmi sveta, s katerim je moral veliko občevati, enako ali vsaj slično storimo tudi mi. Sredstva pa, ki jih je porabljal so bila: goreča, stanovitna molitev, življenje v neprestani pričujočnosti božji, različna zatajevanja, mrtvičenje, pobožno pogosto prisostvovanje pri sveti maši, angelska pobožnost pri sv. obhajilu in druga. Poskusimo ga tudi mi posnemati, kolikor je mogoče!

Služabnik božji, ki gotovo uživaš pri Bogu nebeško veselje, priporoči nas, da tudi mi srečno dospemo v nebeško domovino. Amen.

FRANČIŠKOVA MLADINA

Pilatova vlada

(Nadaljevanje.)

Ciril in Pilat

Potem so prišli dnevi, ko so pripravljali misterij. Bilo je dela, da človek ni vedel kam. Gori v gozdiču pri mizi so bili blagajniki. V samostanu so Franc, Mesala-Koki in Žane delali vojaške rimske oklepe. Makso in Jože sta se s kolesom vozila po bližnjih vaseh in nabijala lepake. Marjan je delal pred cerkvijo, kjer so na stopnišču postavljali oder.

Bil je petek. Od kosila so prihajali. Vsi izmučeni in sami s seboj. Nihče ni govoril. Saj jih ni bila volja, ko pa jih je delo zadnjih dni nijem. Prvačila sta Pilat in Marjan. O, pa so se zganila usta, prešeren smeh, ki ga že nekaj dni sem ni bilo, je odmeval med platnom.

Prva sta prišla v tabor p. voditelj in Petronij. Tedaj pa...

»Ciril! Ciril! Ciril!« je na vse grlo zakričal Petronij in se drevil k šotorom.

Pater se je vesel ustavil in gledal.

Vse je v trenutku pustila utrujenost, kot za stavo so tekli za Petronijem. Prvačila sta Pilat in Marjan. O, pa so se zganila usta, prešeren smeh, ki ga že nekaj dni sem ni bilo, je odmeval med platnom.

Res je bil Ciril!

Vedel je samo pater, da bo prišel, pa ni hotel povedati. Seveda, čisto Cirilovo maslo.

»Pa med kosilom prideš? Da bi te!

Pilat se je v smehu razburjal. Za trenukek je pozabil na svojo dolžnost. Marjan, ki se je hotel postaviti pred bratom, ga je dregnul pod komolec.

»Pozdravi, vendar!« mu je siknil v uho.

Pilat se je zdrznil, pustil Cirila, in stopil pred šotorišče. Žvižg, ki se je zdelo, da je poln veselja, je klical fante.

To so ubogali! Danes pa danes! Cirila ni vsak dan in treba se je izkazati.

Stopili so v vrste in mirni, veselih obrazov obstali brez besede.

»Našemu Cirilu, trikrat Bog živi!...«

»Živi!« so odgovarjali fantje.

Potem mu je želel dobrodošlico Petronij in za njim še pater-toditelj.

Ciril je bil ganjen! Kaj bi ne bil, če pa vidi prijateljstvo in veselje v fantovskih srcih. Tistikrat pač fantje niso vedeli, da ga kot križarja imajo poslednjič med seboj. V jeseni potem je stopil v bogoslovje.

Ah, ta naš Ciril!

Fantje so potem vse popoldne kar žareli pri delu. Povsod so klicali Cirila. Še kopanja jim ni bilo mar. Savinja je začudena šumela čez peči.

*

Bila je nedelja. Zvečer naj bi uprizorili »Pilata« na stopnišču pred cerkvijo.

Dan je bil lep. Obetal je mnogo ljudi.

Dom Frančiškovih križarjev v Hotavljah

Dopoldne sta Pilat in Franc zajezdila konje kot Rimljana. Pa je šlo skozi vasi, da je bilo veselje. Povsod sta sredi trga pred cerkvijo razglasila in vabila. Ljudje so strmeli! Kaj takega pač ni vsak dan, da se Rimljani na konjih pojavijo sredi vasi. In so se ljudje čudili, zvečer so pa prišli.

Bilo jih je nad tri tisoč. Fantje so igrali kot ne zlepa. Petronij je s sijajnim spremstvom na konju prijezdil na oder. Ob zvonjenju in bučanju orgel se je igra končala.

Globoka tema je že padla na mirne Nazarje, ko so se fantje vrnili v tabor. To vam je bil večer! Ob tabornem ognju sedé so premlevali dnevne in večerne dogodljaje, ki jih je bilo toliko, toliko... Kdo bi vse popisal?

In potem je vstal pater, vstali so fantje, veseli so molili. Po molitvi je pater povabil fante za drugi dan k izletu v Kokarje. Bili so veseli. Kdo bi ne bil?

Teden dni še, teden izletov, in potem...
Ljubljana je zopet vstajala iz megle.
Fantje so pospali...

*

Zjutraj ob štirih se je z enim samim pogledom poslovil Ciril od spečih tovarišev-križarjev.

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Veliko tretjeredno slavje na Zaplazu

V soboto 23. julija so se zbirali člani tretjega reda sv. Frančiška z vseh strani na lepi božjepotni gori na Zaplazu pri Čatežu, na kateri se dviga znana ponosna cerkev Matere božje, ki še ni zlepa videla toliko trum vernega ljudstva, kakor ta dan. Lanski in letošnji tabori tretjega reda so vzbudili po vseh krajih Slovenije zanimanje in navdušenje za te prireditve, na katerih ne prihaja do izraza samo tradicionalna vernost našega ljudstva, ampak se obravnavajo tudi sodobna vprašanja našega notranjega življenja in katoliškega svetovnega nazora z namenom, da se naš rod versko poglobi in navduši, da bo kos sodobnim težavam in zahtevam.

V soboto zvečer je imel kapucinski gvardijan iz Krškega, p. Kamil Požar, govor o tretjem redu, nato je bila lepa procesija z baklami, ki so čarobno razsvetljevale visoko goro, potem pa so novomeški dijaki-kongreganisti uprizorili versko igro »Slehnika« na prostem in želi veliko priznanja.

V nedeljo pa je na gori kar mrgolelo ljudi iz novomeškega, krškega in brežiškega okraja. Pri rani službi božji, ki je bila v župni cerkvi, je bilo skupno sv. obhajilo z nagovorom, ki ga je imel novomeški voditelj tretjega reda p. Silvín Lenartič. Govoril je tretjerednikom o sv. Frančišku in Evharistiji in jih navduševal za veliko frančiškansko ljubezen do evharističnega Kristusa.

Pri pozni službi božji ob 10, ki je bila na prostem pri romarski cerkvi, je imel gospod kanonik Kek iz Novega mesta najprej globok verski govor, v katerem je pokazal, kakšna naj bo krščanska in posebno še tretjeredniška družina, kako naj bo vse naše življenje marijansko, če hočemo, da bo srečno tukaj in v večnosti. Po pridigi je bila sv. maša z ljudskim petjem, pri kateri je vsa množica, ne le ženske in otroci, marveč tudi možje in fantje, navdušeno prepevala svete pesmi.

Po sv. maši je bil tretjeredni tabor, ki ga je otvoril novomeški p. voditelj. Kot uvod v tabor je bila lepa in vznesena pesem »Mi smo apostoli« od p. Krizostoma, ki jo je z ognjem prednašal Frančiškov-križar Niko Jeločnik. Nato sta govorila g. Lovro Hafner, trgovec iz Preske, in France Terseglav, urednik »Slovenca«. Prvi govor je bil predvsem namenjen možem in fantom, v katerem jih je govornih navduševal za katoliško odločnost v vsem življenju. Drugi govornik je govoril o zmagi Kristusovega križa, o katoliški doslednosti v zasebnem in javnem življenju, kar je nujna zahteva za nas vse, če hočemo, da svet ostane še krščanski in da se ljudje ne bodo sovražili in poklali med seboj. Ta govor je bil večkrat prekinjen z navdušenim odobravanjem, zlasti ko je govornik govoril o potrebi socialne pravičnosti za vse, česar danes povsod tako pogrešamo. Take pravičnosti pa nas uči evangelij Kristusov in nauk in zgled svetega Frančiška.

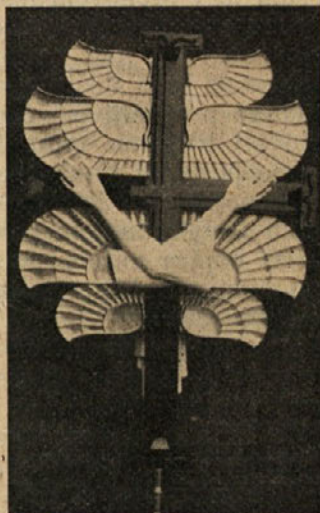
Po govoru je voditelj tabora, p. Silvin, vsem udeležencem podelil pa-pežev blagoslov, na kar je do globine duše navdušena množica zapela Povsod Boga in zahvalno pesem.

Bil je sredi prekrasnega poldne, ko je obenem narava sijala v vsem poletnem razkošju, kakor ogromna pisana preproga ob vznožju Zaplaza, nepopisen prizor, ki je dvignil duha in srce tudi onim, ki niso prišli na goro zaradi verske prireditve, pa so bili tudi prevzeti od lepote in moči iskrenega verskega navdušenja, ki je v pravi Kristusovi ljubezni obje-mala vse.

Brežice — Tretjeredni križ

Pisec zgodovine samostana in samostanske cerkve v Brežicah, rajniki p. Alfonz Furlan, je l. 1905 v Cvetju med drugim tudi o tretjem redu sv. Frančiška kratko zapisal, da še nima zastave.

Kako pa se je nato z neobičajno naglico zanjo zavzel tedanji voditelj in poznejši provincial p. Avguštin Čampa (umrl 13. junija 1922), nam pač najlepše priča njegov v Cvetju tiskani govor pri blagoslovljenju tretje-

Novi tretjeredni križ v Brežicah

redniškega bandera, dne 10. junija 1906. V tem govoru pa nam je tudi razkril namen tega bandera. Namen tega bandera, je dejal govornik, naj bi bil odkrit, lep in svet. To bandero naj bi bilo vabilna moč in zbirališče tretjeredniške duhovne armade. Klicalo naj bi bilo tretjerednikom v spomin svete obljube, redovne pobožnosti ter druge bogoljubne sklepe. Zlasti pa bi naj blagoslovljeno bandero klicalo k pokori in svetemu življenju tiste, ki so dosedaj odlašali in dvomili, ali bi stopili v tretji red ali ne, itd. To bandero nosi na eni strani sliko sv. Frančiška, ki drži v eni roki sv. vodilo, z drugo pa blagoslavlja tretjeredna patrona sv. Ludovika in sv. Elizabeto; na drugi strani pa je unešena slika brezmadežne Matere božje, varuhinje vseh treh redov sv. Frančiška.

No, to bandero je bilo zares polnih 30 let ne samo notranji, ampak tudi vnanji kažipot tretjerednega življenja v Brežicah. Toda v poslednjem času so se čedalje pogosteje slišali glasovi, da za procesijo (vstajenje), a še manj za sprevide umrlih udov to veliko in težko, s trojnim drogom

opremljeno bandero ne ustreza. Nosilci bandera so si namreč želeli v to svrhu kaj bolj primerne. Ker je tudi tačasni voditelj v tem soglašal, zato je tretjerednemu odboru na eni izmed sej predlagal, naj se nabavi svojstveni križ; kajti cerkveni zakonik pravi smiselno tole: Dobro je, ako se tretjeredniki skupno udeležujejo javnih procesij, sprevodov in drugih cerkvenih funkcij; in če nastopajo, morajo iti s svojimi znaki pod lastnim križem (Can. 706). Na podlagi tega določila je tedaj tretji red v Brežicah soglasno sklenil naročiti križ.

Ali kje, pri komu in kakšen križ? Pri tem vprašanju nam je kakor naravno stopil pred oči znani Pengovov Tretjeredni križ na Viču (Cvetje 1936. str. 85). In če je terjal tak križ predvidoma tudi visoko vsoto, nič ne dé, požrtvovalna ljubezen je vendarle v najkrajšem času našla pota, da je nabrala 3600 din za umetnino, kakor jo lahko razbere bralec iz pričujoče slike in popisa.

Novi tretjeredniški križ v Brežicah je delo kiparja Božidarja Pengova v Ljubljani. Na eni strani predstavlja Križanega, obdanega z serafinskimi perutmi v stilizirani obliki, kot se je prikazal sv. Frančišku na gori Verni. Zadnja stran pa ti nudi v isti obliki emblem znamenje tretjega reda. Križ sam je v orehovem lesu temno politiran, obdajajoče ga peruti so bogato pozlačene, Kristus — še živ — z zlatimi žebli in krono pa je trpežno belo pobarvan. Isti barvni učinek je na zadnji strani križa. — Križ (držalo) se da lepo zložiti ter je v času neuporabe varno spravljen v posebnem, lahko prenosljivem zabojčku (omarici).

Križ je bil tretjemu redu dostavljen na letošnji Veliki petek ter na velikonočno jutro tik pred vstajenjem slovesno blagoslovljen.

Na velikonočni ponedeljek, ob priliki mesečnega shoda, pa je p. voditelj zbranim tretjerednikom posebej govoril o križu, ki je naš ključ; ta ključ (križ) odpira našemu razumu skrivnosti sleherne vednosti, odpira našemu srcu vse bogastvo tolažbe in veselja in odpira naši volji studence največje moči.

Po sklepu tretjerednega odbora se bo ta tretjeredniški križ nosil: ob pogrebu umrlih članov, ob vstajenju, procesiji sv. R. T. in drugih izrednih prilikah.

Svoje poročilo o našem križu naj končam, kakor pred 32 leti govornik pri blagoslovljenju tretjeredniškega bandera, z besedami: Bratje in sestre! Pod tem križem si zdaj podajte vsi v duhu roke, da boste z naprej v v z a j e m n o s t i (glej značilno znamenje na zadnji strani!) in l j u b e z n i (glej podobo Križanega na sprednji strani!) poviševali čast božjo in skrbeli za svoje in bližnjega zveličanje.

P. Henrik.

Kitajski misijonar piše

Po dolgem času se je zopet oglasil naš kitajski misijonar p. Baptista Turk. Pisal je zopet svoji sestri v Novo mesto. Pred seboj imamo dvojce pisem: enega iz leta 1937, drugega pa iz tekočega leta. Iz obeh pisem posnemamo sledeče:

V zadnjem času sem imel glavno misijonsko delo z 20 misijonskimi šolami. Te šole je obiskovalo 700 dečkov in nad 100 deklic, poleg tega pa še kakih 30 odraslih ljudi. Mladina je mnogo dovtetnejša kot starejši ljudje. Mnogo novoizpreobrnjenecv je že dovolj poučenih za sv. krst. Nekateri starši teh otrok nam niso naklonjeni in zato moram sv. krst še odložiti, ker drugače nastane, kot skušnja uči, nevarnost za njihovo vztrajnost. Pomagajte nam od Boga izprositi zanje potrebne milosti.

Kot spomina vredno novico moram poročati, da je bila moja glavna misijonska postaja v Švejcanu od sv. stolice izročena frančiškanskemu redu. Tu bo torej sezidan naš prvi samostan za naše in kitajske frančiškane. Za to pomembno odredbo božje Previdnosti sem Bogu silno hvaležen. Vedno sem gojil željo, živeti v samostanu in ko zaradi misijonskega dela ne morem nazaj v samostansko trdnjavo, je pa Bog to trdnjavo poslal k meni. Misijonsko postajo bomo preuredili v samostan pod varstvom in po zgledu našega očeta sv. Frančiška. Bog daj tej važni ustanovi blagoslovljenega razvoja pod zastavo sv. Frančiška!

Kakih 6 ur hoda od tukaj v vasi Hankow je že 30 let star frančiškanski samostan. V tem samostanu je noviciat in seminarij. Drugi samostan je v predmestju Čjaoko-u. Tu so kupili redovni predstojniki pred 10 leti prostorno šolo in so jo spremenili v samostan. Tu sta dve veliki poslopji: eno za bogoslovce, drugo za profesorje. Iz teh dveh samostanov bodo prišli frančiškani domačini v novi samostan mojega misijona. Boga prosim, da bi mi zadnja ura dotekla v tem samostanu, pa da bi bil pripravljen za srečno večnost.

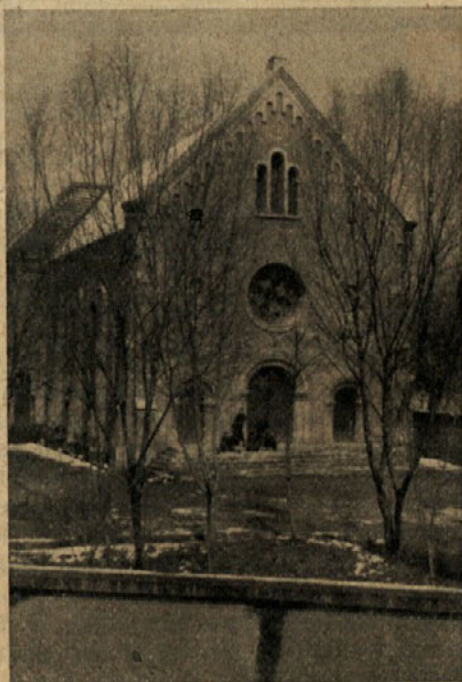
Vsak dan molim, da bi nam nebo naklonilo velikodušnih dobrotnikov tukaj in v domovini za zidanje novega samostana.

Hvaležnost misijonarjeva

Letos je preteklo ravno 50 let, kar sem zapustil dom in šel študirat v Novo mesto. Globoka hvaležnost napolnjuje moje srce ob tem jubileju. Predvsem do dobre matere. Spominjam se, da mi je mama že nekaj let prej govorila, da me bodo dali študirat in da bom postal »gospod«. Kot fantek sem imel belkaste lase kot naš stari g. kaplan in zaradi teh las so me mama imenovali »kaplanček«. Spominjam se, da so me mati na semanjski ponedeljek peljali v Novo mesto. Bilo je meseca septembra 1887. Izročili so me študentovski gospodinjji Ančki. Hvaležno se vedno spominjam svojih dobrih staršev in Tebe, draga sestra, ki si mi bila v veliko pomoč v letih trdega šolanja. Poleg tega mislim pogostokrat na očetovsko skrbne novomeške frančiškane, na blagosrčne svoje profesorje, ali v isto vrsto po stavim tudi svetniško tretjerednico, našo študentovsko gospodinjjo Ančko. Vsak dan smo molili z njo sv. rožni venec in pogosto nam je brala Cvetje, ki je bila nanj naročena. Vsem svojim dobrotnikom in vzgojiteljem dolgujem globoko hvaležnost.

Misijonar se veseli serafinskega kolegija v Ljubljani

Kot berem v Cvetju, imate zdaj v Ljubljani nov serafinski kolegij. Srčno sem se razveselil nad to novico. Bog daj, da bi se iz verne

Cerkev Kristusa Kralja v Švejcanu

slovenske domovine kmalu oglasilo toliko plemenitih fantov, da bi zasedli in napolnili domačo provincijo, pa da bi iz tega kolegija kmalu prišlo nekaj mladih moči tudi k nam na Kitajsko v misijone. Fantje, ste razumeli?

Domotožje po cerkvi vrh gore

K sklepu pisma se skoraj domotožno zamislim na domače božjepotne cerkve po naših gorah in na slovesnosti, ki se tako spodbudno v njih obhajajo. Vse zasledujem v časopisju. Vesele me prav silno poročila o velikem misijonskem gibanju v domovini. Imate celo svoj slovenski list »Katoliški misijoni«. Da bi se pač naša draga domovina v skrbi za misijone povzpela na višino drugih vernih narodov. Skrb za misijone obstoji v molitvi in v žrtvi. (Konec prvega pisma.)

Pozdrave vsem dobrotnikom

p. Peter B. Turk,
misijonar.

O. STANKO MARIJA:

Poročila iz kitajskih misijonov FMM

Žalostna so poročila, ki prihajajo iz različnih krajev obširne Kitajske, kjer delujejo FMM. Tam, kjer divja vojna, je vse v razvalinah in ubogo ljudstvo se je, kar ga ni bilo pobitega, razbežalo na vse strani. V provincijah pa, ki so od vojnega pozorišča še oddaljene, je nastala taka draginja, da si ljudje ne morejo kupiti niti najpotrebnejšega živeža več, riža, ki je siromakom vsakdanja hrana.

Iz mesta Čentu v provinci Sečuan javljajo misijonarke, da so oblasti pod pretvezo vojnih potreb tako navile davčni vijak, da si one same zaradi vratolomnih cen ne morejo za svoje uboge nabaviti potrebnih živil. Od poljedelcev zahtevajo oblasti polovico pridelanega riža kot v normalnih časih, dasi ga v sedanjih spremenjenih razmerah pridelajo le majhen del. Razen tega so pa kmetom naložili še 20% doklade od ene polovice, ki jim je ostala. Ni čudo, če otroci umirajo od lakote. — Nadaljnje poročilo FMM konec leta 1937 že omenja, da so morale prenehati s sprejemom drugih otrok v sirotišnico, ker imajo komaj za svojih 688 sirotk hrane. Toda najtežje jim je, da bo zaradi tega mnogo otrok umrlo brez sv. krsta. Njihove krstiteljice in sestre sicer hodijo po vaseh in na svojih misijonskih potih krščujejo umirajoče, toda koliko jih je, h katerim zaradi oddaljenosti ne morejo.

V istem mestu vrše kitajske sestre oblatinje FMM misijsko delo na ta način, da s svojimi malimi ročnimi lekarnami obiščejo danes eno mestno četrt, jutri drugo in se ustavljajo v ulicah, kjer stanujejo najsiromašnejše družine. Pomagajo jim, kolikor morejo. V enem mesecu se jim je tako posrečilo krstiti 300 otrok.

Poročilo iz Mongolije pripoveduje o nastopanju številnih roparskih tolp, ki ponoči napadajo vasi in manjše kraje in pred katerimi si nesrečno prebivalstvo skuša rešiti golo življenje z begom v gore. V divjih, ledeno-mrzlih in zasneženih gorskih predelih jih mnogo obnemore in propade, mnogi pa beže v mesta in pri misijonarkah iščejo zavetja in pomoči. FMM v Siwantze v Mongoliji so bile zaradi razbojniškega delovanja tolpe od 13. avg. do 8. nov. 1937 popolnoma odrezane od kulturnega sveta, ker

Ambulanca FMM v glavni dvorani katol. univerze Aurora v Šanghaju

so bile prekinjene vse zveze z južnimi in vzhodnimi provincami. Šele v januarju letos se je vrnilo normalno stanje in je tudi poštna zveza zopet začela delovati.

V Šanghaju delujejo FMM v raznih ambulancah. Med bolniki in begunci vedno bolj raste število katehumenov, pa tudi marsikateri vojaški ranjenec je ne le telesno, temveč tudi duševno preroben v kopeli svetega krsta, poln hvaležnosti do samaritanke krščanske ljubezni zapustil njihovo bolnišnico. V »conci Jaquinot« delajo misijonarke v dispanzerju in majhni bolnišnici, kamor se je zateklo tisoč beguncev. V dispanzerju so 4 sestre imele na en dan 207 konzultacij in 60 krstov. Želja, rešiti kolikor mogoče veliko duš za nebesa, jim ne da počitka in jih vzpodbuja k vedno novim žrtvam.

Tudi v provinci Šantung so zavodi FMM postali najvarnejše zatočišče tisočem beguncev, ki so iskali zavetja pred strahotami vojne. V mestu Tsinanfu so bili ravno božični prazniki dnevi strahu in groze zaradi silnega obstreljevanja sovražnega topništva, pa tudi dnevi močne vere in trdnega zaupanja v pomoč božjo, ki je misijonarke in njihove varovance žudovito obvarovala nesreče. Med grmenjem topov je na božično vigilijo frančiškanski pater izvršil obred sv. krsta nad 11 katehumenami. Ker je

zvečer obstreljevanje ponehalo, se je mogla vršiti polnočnica, pri jutranji sv. maši so pa vse novokrščenke prejele božje Dete v svoja srca. Več ur neprestano so grmeli topovi in ko so končno utihnili, so se ob 2 popoldne zazibala tla od silovite eksplozije, kateri je sledilo več manjših. Bomba je padla na zaklon poleg samostana ter ubila in ranila več ljudi, redovnicam in njihovim beguncem pa se ni zgodilo nič! Na Božič so ves dan hodili ljudje v kapelo molit in mnogo mlačnežev, ki so leta zanemarjali svoje dolžnosti, je prejelo sv. zakramente. Tako je Gospod nesrečo obrnil v dušno dobro mnogih. — Na praznik sv. Štefana zjutraj je bil pretrgan električni vod in začele so se eksplozije. Na več mestih je izbruhnil požar in raznesla se je novica, da je vojaštvo zaprlo mestna vrata in vse ob cesti pred samostanom položilo mine. Vendar pa so še vedno trumoma prihajali novi begunci: 1000 se jih je zgnatlo v šolo in več stotin v samostan. Načelno sprejemajo misijonarke samo žene, dekleta in otroke pod streho, sedaj je pa tudi nekaj moških skrivoma preskočilo zid in se skrilo med drugimi, da bi bili na varnem »v hiši dobrega Boga«, kakor so krstili hišo FMM. Zopet so zagrmeli topovi in zaregljale strojnice. Proti 11. uri je nastala strahovita eksplozija: med gromom je bilo slišati smrtne krike ljudi in ropot padajočega zidovja. Misijonarke so sebe in uboge begunce priporočile usmiljenju božjemu in Marijinemu. Šele naslednji dan so si upale na cesto pred samostan. Videle so japonske vojake, ki so preiskovali v bližini se nahajajočo lužo. Na vprašanje, kaj iščejo, so odgovorili: Kaj ne vidite? Okrog so v lužah krvi ležali ostanki rok, nog in raznih delov človeških teles, malo dalje pa je zijala ogromna luknja v zemlji. Bomba je opravila svoj delo. Vojaki so zbirali še druge dele trupel. Zdravnik in bolničar sta ranjencem, ki so jih prinesli v bližnje hišice, dala prvo pomoč in sta rada sprejela zdravila in obveze, ki so jih ponudile misijonarke. Povabilo, naj ranjence preneso pod njihovo streho, je zdravnik odklonil, ker bodo vsi odpeljani v bolnišnico, pač pa je večkrat prišel iskat potrebne stvari v dispanzer. — Naslednje dni je zavladal mir in proti novemu letu je velik del beguncev že ob ranem jutru zapuščal hišo in šel po svojih opravkih ter se šele zvečer vračal pod gostoljubno streho usmiljenih misijonark. Silno so hvaležni za vse in kar ganljivo je, kako skušajo na razne načine pokazati svojo zahvalo sestram, ki so jih sprejele. Mnogo jih je celo prosilo za pouk v krščanstvu, kar je pa zelo težko, ker večina ne zna brati, misijonark je pa malo. Čudovito se kaže nad njimi varstvo božje Previdnosti. V mestu že skoraj ni dobiti ne riža ne žita, FMM so pa mogle do sedaj prehraniti vso množico beguncev in ves samostan. Res, Bog svojih ne zapusti! S skrbjo in vendar z zaupanjem v Gospoda gledajo v bodočnost, kajti bliža se huda zima in tisoči beguncev so brez strehe...

Grobokopom in pogrebem »Cvetja« na ves glas!

Več kot ena četrtina naročnikov še naročnine ni poravnala. V naši blagajni je zmanjkalo denarja za eno številko. V izgubo ne moremo iti. Odkod bi sicer poravnali dolg? Zato si vzemite k srcu besedo in prošnjo: Poravnajte vendar naročnino! Nekateri skupščine imate že nekaj let na dolgu. Nekaj jih je, ki držijo ne stotake, temveč tisočake našega denarja. Kako pridemo do tega, da pošiljamo 10, 20, 50 izvodov »Cvetja« dve, tri leta zastoj? Pa ne zastoj, temveč za vas moramo plačati »Cvetje« v tiskarni vsak mesec 10, 20 ali 50 dinarjev. V dveh, treh letih je to velika vsota. Prosimo malo več umevanja, sicer ne moremo preklicati, da te besede veljajo grobokopom in pogrebem »Cvetja«.

P. ODILO:

IZPREMEMBE V FRANČIŠKAN-SKI PROVINCIJI

Na seji provincialnega vodstva dne 12. julija so bile določene sledeče izpremembe:

Ljubljana: P. Benvenut Winkler, kaplan; p. Tarzicij Toš, prefekt serafinskega kolegija in voditelj velikih Frančiškovih križarjev; P. Klavdij Okorn, kaplan in pomočnik voditelja III. reda.

Kamnik: P. Maks Brelih in p. Martin Perc, katehet.

Nazarje: P. Emerik Landergott, gvardian.

Brežice: P. Ernest Jenko, gvardian; p. Konstantin Urankar, vikar; p. Baldomir Weingerl, kaplan, katehet; p. Vianej Trinko.

Maribor: P. Anastazij Bajuk, katehet; p. Mariofil Jelenc, katehet; p. Bertrand Katnik, kaplan.

Sv. Trojica v Slov. gor.: P. Henrik Damiš, voditelj III. reda.

Šiška: P. Jože Aljančič, kaplan.

Sv. Ciril in Metod: P. Kalist Langerholc, kaplan in katehet.

ZLATI REDOVNI JUBILEJ

V celjskem kapucinskem samostanu je obhajal meseca julija zlati jubilej redovnih obljub eksprovincial in konzistorialni svetnik p. Donat Zupančič. Jubilej je bil izvršen na slovesen način. P. eksprovincial-jubilar je opravil slovesno sv. mašo in obnovil redovne obljube. Sedanji kapucinski provincial p. Odilo dr. Mekinda je imel cerkveni govor. P. Donat je eden najbolj zaslužnih pa-

troy kapucinske province. Skozi dolgo vrsto let je vodil provincijo kot provincial. O božiču tega leta bo obhajal zlati mašniški jubilej. Takrat se ga bo »Cvetje« obširneje spomnilo. Za zdaj naše iskrene čestitke.

ZLATI MAŠNIŠKI JUBILEJ — TRETJEREDNIKA

Na god sv. Jakoba in na svoj lastni god je obhajal zlato mašo g. Jakob

Kitak, župnik v Bočni pri Gornjem gradu. Vse v Boga potopljeno je bilo njegovo duhovniško življenje in delovanje. Diči ga globoka pobožnost in ljubezen pa Frančiškova skromnost. Zato mu je fara izkazala ob jubilejni slovesnosti vso svojo vdanost.

Premnogim čestitkam se pridružuje tudi Cvetje s svojim Pax et bonum!

Jakob Kitak

SREBRNI MAŠNIŠKI JUBILEJ

Voditelj škofovloškega tretjerejnega okrožja p. Dionizij Pristovnik O. M. Cap. je konec julija obhajal srebrni mašniški jubilej. Slovesnost se je vršila v njegovi rojstni fari v Črešnjicah nad Vojnikom. P. Dionizij je goreč in spreten voditelj tretjega reda in Frančiškove mladine. Bog ga ohrani do zlatega jubileja in še čez!

Ignacij Nadrah

Aleš Ušeničnik

Nadraha, generalnega vikarja in stolnega prošta v Ljubljani, ter univerzitetna profesorja, rodna brata dr. Aleša in dr. Franca Ušeničnika; za papeževega hišnega prelata pa g. Josipa Volca, stolnega kanonika v Ljubljani.

Apostolski pronotarji so pravi cerkveni prelati s pravico pontifikacij, to se pravi, da smejo opraviti škofovsko sv. mašo z mitro ali škofovsko kapo. Iste se smejo posluževati tudi pri drugih cerkvenih slovesnostih.

Papežev hišni prelat je zopet posebno odlikovanje sv. očeta. Imenuje se kratko monsignore in ima kot cerkveni dostojanstvenik posebno predpisano obleko.

Vsem štirim zaslužnim gospodom naše iskrene čestitke!

Franc Ušeničnik

Josip Vole

MINORITI V PTUJU

se pripravljajo na velikanske slovesnosti, ki se bodo vršile prihodnje leto ob priliki 700-letnice njihovega prihoda v Ptuj. Minoritska fara se bo ob tej priliki prenovila v ljudskem misijonu. Ob jubilejnih slovesnostih bo v Ptuj veliki tretjeredni tabor za ptujsko, trojiško in mariborsko okrožje. Druge jubilejne slovesnosti bodo še naznanjene.

VISOKA CERKV. ODLIKOVANJA ŠTIRIH TRETJEREDNIKOV

Sv. oče papež Pij XI. je imenoval za apostolske pronotarje g. Ignacija

Minoritski samostan v Ptuj

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom dveh let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;

3. ne sme biti star nad 45 let;

4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pisмено obrne na »Pax et bonum«, »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebo pa lahko tudi na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Zapisnik

o tretjem občnem zboru Stavbne zadruga »Mirni dom« v Ljubljani r. z. z. o. z., ki se je vršil dne 22. maja 1938.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1937.
3. Volitev načelstva.
4. Dopolnilna volitev v nadzorstvo.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Občni zbor Stavbne zadruga Mirni dom r. z. z. o. z. je bil z objavo v majski številki tretjerredniškega glasila Cvetje leta 1938. sklican za dan 22. maja ob 17. uri. Zaradi praznovanja praznika Marije Pomočnice na Rakovniku je bila udeležba članov in članic zadruga zelo majhna (navzočih je bilo 29 članov odnosno članic), zaradi česar se je moralo v smislu § 33 pravil v svrhu sklepčnosti počakati pol ure z začetkom občnega zbora.

Po preteku polurnega odmora je povzel g. Tominec Vladimir kot predsednik besedo in izvajal:

Predvsem pozdravljam vse navzoče. Razlog za tako majhno udeležbo je, da je danes na Rakovniku praznovanje praznika Marije Pomočnice

in se je mnogo članov in članic opravičilo zaradi svojega izostanka na občnem zboru.

Preden preidemo na dnevni red, prosim, da se določi za zapisnikarja morda tu navzočega gospoda Edvina Pleničarja, za overovatelje zapisnika pa gg. Ogrina Rafaela in Toroša Franca. Predlog je bil soglasno sprejet.

Od lanskega občnega zbora, ki smo ga imeli dne 20. julija 1937 se prav za prav ni dogodilo dosti važnega.

Najtežavnejša postavka v našem delu je in ostane Dom sv. Frančiška. Ta Dom je, kakor že rečeno, prevzela tretjeredna Stabna zadruga zaradi tega, da bi bil zavarovan tudi pred svetno oblastjo, toda s tem smo prevzeli tudi dolg in obveznosti napram članicam v znesku 340.669.73 dinarjev. Sedaj, odnosno koncem leta 1937, smo imeli tega dolga le še 164.099.47 dinarjev ter smo, kakor razvidno plačali tedaj že približno 180.000 dinarjev. Toda s tem nikakor nismo izbrisali prvotnega dolga Stavbne zadruge, ker Stavbna zadruga dejansko nima denarja, odnosno prav zelo malo, ampak upravlja premoženje Podpornega odseka III. reda. Ta denar pa ni naš, ni od zadruge, ampak je vedno le nedotakljiva lastnina članov in članic Podpornega odseka III. reda in imajo predvsem ti pravico do tega denarja. Dejstvo pa je, da je Dom sv. Frančiška last vseh tretjerednikov, ter je povsem jasno, da je moral priskočiti Domu na pomoč Podporni odsek III. reda in ga s tem rešiti pred propadom. Vendar pa moramo stremiti za tem vsi brez izjeme, da bo enkrat plačan tudi ta dolg Stavbne zadruge Podpornemu odseku. Istočasno bi poročal, da Dom ni več nov in da je potreben vsakoletnega popravila. Lansko leto smo morali dati popraviti dimnik ter je znašal račun z drugimi zidarskimi deli vred 900 din. Letos so morali biti popravljene žlebovi, neobhodno potrebno pa je bilo napraviti snežne držaje, vse žlebne kljuge so klicale po popravilu, ker je že rja prejedala železo tako, da smo tudi te morali dati preminizirati, če nismo hoteli napraviti Domu še nadaljnjih večjih stroškov. Da delo ne bo zastoj, si lahko mislite, toda računa trenutno še nismo prejeli. Prav tako sporočam, da znašajo samo davki in zavarovalnina za Dom letno približno 1600 dinarjev.

Da skušamo kolikor mogoče povečati tudi dohodke, je razumljivo. Zato smo oddali kletno sobo v Domu v uporabo dekliškemu krožku Katoliškega prosvetnega doma v Šiški, ki ima dvakrat tedensko v njej sestanek. Dekliški krožek, ki je odsek katoliške organizacije in katerega soudeležence so hčerke najrevnejših slojev nima izrednih dohodkov, zaradi česar smo mogli zahtevati le majhno najemnino. Plačujejo in to redno mesečno 20 dinarjev.

(Dalje prihodnjič.)

Novi naročniki »Cvetja«

Cerar Franc, Godnič L., Kure Jožef, Volmajer Terezija, Pepca Vraberja, Erjavec Antonija, Robnik Neža, Lep Alojzija, Gerl Ivana, Celarc Marija, Rev. Venceslav Ardas. Novih naročnikov od avgusta in septembra je 27 in od zadnjic 1303, vseh torej 1330.

Darovi

Večna luč:

Klep Ana 10 din, neimenovana 10 din, neimenovana 100 din, neimenovana 20 din.

Darovi

Za frančiškanske misijone: iz Maribora: Neimenovani 449 din, neimenovani za krst otroka ime »Jožef« 100 din, neimenovani za krst otroka ime »Marija« 100 din, Verbek Neža 100 din, Šuman Ivan 60 din, Rodbina Šeligova 48 din, Rodbina Princeva 36 din, Sestre Stupan 20 din, Vodopivec Neža 50 din, Lah Antonija 20 din, Kokolj Jožef 30 din, Blažič Ivana 15 din, Kukovič Ana 12 din, Deutscher Cilka 10 din, Jevšenak Ana 10 din, Müller Marija 10 din, Jamšek Jožefa 5 din, Mor Marija 4 din, Trampuš Marija 2 din; iz Marija Nazaret: Remic Elizabeta 28 din, Jamnik Marija 20 din, Močnik Marija 116.75 din, Kokovnik Ana 221 din, Hanžič Marija 150 din, po preč. p. Kerubinu: Kokovnik Jožef 500 din, dve neimenovani osebi 170 din, Omahen Frančiška 5 din, neimenovan po p. Odilu 10 din, Očakar Marija 20 din.

Armada sv. Križa:

Fekonja Avgust 150 din, Črepein Cecilija 134.50 din, Čujež Elizabeta 70 din, Očko Frančiška 50 din, Šabotič Elizabeta 32 din, neimenovana 30 din, Müller Marija 10 din, Krajnc Franc 10 din, Mihelak Antonija 10 dinarjev, Mihelak Štefan 10 din, Lah Marija 10 din, Serglec Marija 10 din, Lešnik Jakob 5 din, Štrumberger Martin 5 din, Mohorko Matilda 4 din, Koprivec Terezija 5 din, Očakar Marija 20 din, Strahovnik Marija 60 din, neimenovani dve osebi 20 din.

Kruh sv. Antona:

G. prof. Stanovnik Maks 100 din, Primožič Poldka 100 din.

Za sklad »Cvetja«:

Č. g. dr. Lavrenčič Matija 15 din.

Nova knjiga

V založbi Misijonske knjižnice je kot 9. zvezek izšel roman, ki ga je napisal francoski pisatelj Albert Bessières in nosi naslov »P u š č a v a b o c v e t e l a«. Ze dolgo Slovenci nismo imeli v rokah tako misijonsko propagandnega romana, kakor je ta. S pridom ga bo bral vsak izobraženec, najbolj pa je namenjen doraščajoči mladini. Misijonski tiskarni smo za ta roman, ki nam ga je dala v lepem slovenskem prevodu, prav hvaležni. Knjigo toplo priporočamo. Dobi se v vseh katoliških knjigarnah in pri založnici v Grobljah.

Največji slovenski denarni zavod

Mestna hranilnica ljubljska

*

Lastne rezerve nad

Din 26,000.000—

*

Prirastek novih vlog v januarju 1938

Din 14,075.000—

*

Prirastek novih vlog v februarju 1938

Din 10,694.000—

*

Prirastek novih vlog v marcu 1938

Din 10,572.000—

*

Vloge vsak čas razpoložljive.

*

Za vse obveze hranilnice jamči

Mestna občina ljubljanska

ANTON SFILIGOJ

LJUBLJANA

Franciškanska ulica, poleg Franciškanske cerkve

ima vedno na zalogi:

Devocionalije:

Križe (razpela) lesene in kovinaste s podstavkom ali take, da se pritrdijo na steno. Poleg tega nudim primerne svečnike. — Kipe v višini od 20 cm do 150 in 200 cm. — Svetinjice iz aluminija in posrebrene (alpaka-srebro). — Rožne vence domačega izdelka. — Podobice, od Din 8.— naprej, in druge nabožne predmete za darila

Molitvenike, slike, pisarniške potrebščine:

Šolske zvezke, peresa, vse uradne listine, kuverte, črnila, risalno orodje, tuše, risarske glavne papirje, blagajniške in druge trgovske knjige, nalivna peresa, lintnike, pisalne garniture, pisemski papir itd.

NAŠA LJUBEZEN TEBI, GOSPA

s krasnimi slikami

in v res lepi opremi. Spisal dr. p. Roman Tominec, O. F. M.